

EDINOST

Uredništvo in upravnništvo: Tist (3), ulica S. Francesco d'Assisi 20. Telefon 11-57. Dopolni naj se pošiljajo izključno uredništvu, oglasi, reklamacije in denar pa upravnisti. Rokopisi se ne vračajo. Neprilagojena pisma se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk Tiskarne „Edinost“ Poduredništvo v Gorici: ulica Giosuè Carducci št. 7, I. n. — Telef. št. 327 Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Peric.

Zatvoritev poslanske zbornice

(Od našega rimskega dopisnika)

RIM, dne 6. junija.

Zastava, ki vihra za časa zasedanja zbornice z balkona Montecitorija, je najbrže že shranjena v podstrešju, kjer bo počivala za dalj časa. Ravno tako je tudi orjaški vrtar Montecitorija najbrže že shranil v omaro svojo živrejo s kratkimi hlačami, belimi nogavicami in napoleonskim klobukom in pa svoje žezlo, katero vihti s takim dostojanstvom ob zasedanju zbornice v svoji levi, medtem ko oddaja s svojo desnico rimljanski pozdrav prihajajočim in odhajajočim poslancem. V razkošnih dvoranah in hodnikih Montecitorija se bosta naselila zopet mir in tišina, da bodo lahko nemoteno premišljevali o onih časih, ko je bil parlament zares in morda še preveč parlament.

V četrtki je spravlila zbornica pod streho poslednji proračun, proračun o predvidenih izdatkih finančnega ministrstva in pa o predvidenih držav- nih dogodkih v poslovnem letu 1926/27. Razpravo je zaključil finančni minister grof Volpi, ki je v daljšem, jedrnatem govoru s številkami dokazoval solidnost italijanskih financ. Ker tvori proračun enega iz najvažnejših življenjskih virov in eno iz najvažnejših meril življenjske sile vsake države, se morda povsem k njemu v posebnem članku, čim bodo dokončana proračunska razprava tudi v senatu.

Sicer pa ni bila s proračunom finančnega ministrstva nikakor še zaključena proračunska razprava zbornice, kakaj naslednjega dne, v petek zjutraj je zbornica razpravljala v tajni seji o svojem lastnem proračunu za leto 1926/27, ki predvideva sledeče izdatke: za redne in izredne stroške 15.628.019.40 lir, za poslanske plače 7.880.000 lir, za plače osebja, nagrade in razna nakazila 4.159.870 lir, za tiskovine 1.050.900 lir, za knjižnico 108.000 lir in končno za »bugete« 75.000 lir. V celoti stane torej poslanska zbornica državo odnosno davkoplačevalce približno 30 milijonov lir.

V oni tajni seji je stavil poslanec Canelli predlog, da naj se zvišajo poslanske plače, češ da so sedanje nezadostne. Ni treba niti omeniti, da je bil predlog posli. Canelli je sprejel enoglasno. Ze v drugih vprašanjih ni sedaj v zbornici skoraj nikake opozicije, pa naj bi bila v tako važni zadevi, kakor je povišanje poslanskih plač!

V petek popoldne je prešla zbornica k razpravi zakonskega načrta o novem pravilniku vojnega mornarice. S sprejetjem tega pravilnika je zadobila, kakor poudarjajo z zadoščenjem razni listi, italijanska vojska tako na kopnem, kakor na morju in v zraku svojo novo ustavo, ki bo znatno povzdignila njeno enotnost in njeno bojno sposobnost.

V soboto se je vršila zaključna seja sedanjega zasedanja, na kateri so bili predvsem odlašani zakonski načrti o preuredbi vojnega mornarice. Med glasovanjem, ki je trajalo skoraj eno uro, so se zbirali poslanci v gruči ter razgovarjali o bogvekakšnih prijetnih stvareh (mogoče o povišanju plač).

Po končanem glasovanju je povzel besedo predsednik zbornice Casertano, ki je v svojem zaključnem govoru poudaril, da je zbornica tekom tega zasedanja (od 28. aprila do 5. junija) odobrila in odglasovala 33 zakonskih načrtov in spremenila 101 odlok v zakone, s čimer je v polni meri izpolnila svojo dolžnost. Ob koncu svojega kratkega govora je predal kralju izraze vdano- sti zbornice, načelniku vlade pa po- zdrave z željo, da bi še dolgo ostal na krmilu države ter skrbel za blagohit Italije.

V imenu vlade se je pridružil besedam predsednika on. Ciano, edini iz navzočih ministrov, ki je tudi poudarjal, da je bilo to zasedanje zbornice izredno plodovito. V imenu zbornice se je zahvalil predsedniku in vladi poslanec Sandrini, toda njegove besede so na več mestih izplovale splošne krehot ali pa ironično poznanje poslancev.

Ker so ob otvoritvi ravnokar končana zasedanja nekateri režimski listi prerokovali, da bo to poslednje zasedanje poslanske zbornice, nastaja sedaj, ob zaključku zasedanja, vprašanje, ali bo poslanska zbornica sploh zopet skli- cana na zasedanje. Ze takrat sem zastopal mnenje, da bo poslanska zbor- nica navzlic številnim napadom na nje- no življenje živelja še nadalje.

Kakor izgleda, je bilo moje mnenje popolnoma pravilno, kakaj predsednik zbornice je pri posiljanju vzklikal poslancem »na svidenje v novembru«, kar pomeni, da se poslanska zbornica zopet sestane v novembru. Pa tudi oni režimski listi, ki so se ob njeni otvori- tvi toliko razburjali proti poslanski zbornici, sedaj, ob njeni zatvoritvi, pre- vidno molčijo. Pa ne samo to, da se- danja zbornica ne bo razpuščena, temveč poslanec bodo povišane celo njihove plače!

Čeprav je namreč sedanjí režim, ka-

kor tudi sam poudarja, odločno proti vsaki volilni pravici, se pa vendar ne more oziroma ne odločiti, da bi pre- trgal sleherne vezi z navidezno suve- nostjo ljudstva, katere delni produkt je poslanska zbornica. Pa čemu neki naj bi s pretrganjem teh vezi izročal svojim notranjim in zunanjim sovražnikom v roke to, še vedno precej nevarno orožje, ko pa ima, po odhodu opozicije, posla- z zbornico, ki mu brezpogojno odobruje vse njegove zakonske načrte in odlo- ke? In ta zbornica lahko živi do leta 1929! Pa tudi če bi bilo potrebno iz- vesti nove volitve, bi ne bil vladajoči re- žim v sedanjih razmerah prav v nika- ki zadržki, da si izvojuje veliko in sicer ogromno večino. Zato bo zbornica brez dvoma živela še nadalje.

Poslanska zbornica je torej odšla na počitnice in sicer samo na poletne po- čitnice, da si poslanci po plodovitem in trudopolnem zasedanju naberejo no- vih, svežih moči za težko delo, ki jih čaka jeseni. Odprta pa je še vedno dru- ga zakonodajna zbornica, visoki senat, ki se zopet sestane v torek in ki mora spraviti pod streho še večji del prora- čuna za l. 1926/27. Temu zboru pa je treba priznati, da je zares visoki zbor, ki zna dosledno čuvati dostoj- janstvo nekdanjega parlamentarizma. Tega mnenja je menda tudi sam »o- spod Mussolini, ki je pri razpravi o proračunu ministrstva za zunanje za- vede serviral poslanski zbornici subo- parni administrativni govor svojega podtajnika, medtem ko je svoj ekspo- zed podal pred senatom.

Ta zbor pa bo najbrže zaključil svoje zasedanje šele v drugi polovici junija, nakar odide tudi on na poletne počit- nice, ki si jih je mnogo bolj zaslužil nego njegova mlajša sestra — posl- anska zbornica. Jeseni pa bodo čakali tudi njega težki dnevi, kakaj razpravl- jati bo moral o svoji smrti in o svojem prerojenju.

Vzmemirjenje franceskega časopisja radi italijanske kolonialne politike

PARIZ, 7. Francesko časopisje je za- čelo živahno razpravljati o angleško- turškem sporazumu glede Mosula. Po- sebno zanimiv je komentar, ki ga je objavil »Pertinax« v listu »Echo de Paris«. »Echo de Paris« piše, da je Ita- lija s svojim zadržanjem v diplomatski borbi radi mosulskega vprašanja šla zelo na roko Angliji in ji pripomogla do uspeha. Po sestanku Mussolinija z Austinom Chamberlainom v Rapallu — piše list — so se dogodki razvijali tako, kakor da bi omenjeni vladi de- lali v popolnem sporazumu. Italijanske vojaške priprave na otoku Rodi in drugod, Mussolinijevo potovanje v Tri- polis, njegovi govori, njegovi sestanki z grškim zunanjim ministrom Rufosom ter naznanitve načrta za prijateljsko določitev italijanske interesne sfere so dali povod bojazni, da hoče Italija s silo poseči po Adaliji in Smirni. Boja- zen, ki so jo Turki pokazali radi teh dogodkov, priča, kakaj so se uklonili.

V zadnjem času, zlasti pa po kapitu- laciji Abd-El-Krima, je Italija obrnila svojo posebno pozornost na zapadno obal Afrike ob Sredozemskem morju in ob vsaki priliki poudarja svoje inte- rese in zahteve. Glede Tangerja noče Italija nikakor priznati novi medna- rodni režim, ki so ga leta 1913. dolo- čile Francija, Anglija in Španija. Ita- lijanski listi ponavljajo dan za dnem, da Francija in Španija ne bosta mogli pomiriti Rifa, če ne bosta revidirali pogodbe, ki so sedaj v veljavi in da bosta pri tej reviziji vsekakor morali upoštevati zahteve Italije. Italijanski tisk kliče pri tem na pomoč angleško vlado, brezdvomno pa pozablja, da bi Anglija ne mogla računati na podporo Francije v Egiptu, če bi ji na drugem koncu Afrike mešala račune.

Ob priliki Mussolinijevega potova- nja v Afriko se je prigodil v Tunisu neverjeten incident, da je italijanski minister Balbo dospel tja z letalom, na- govoril italijansko kolonijo ter nato zopet odletel, ne da bi se bil niti prijo- vil tamošnjim francoskim oblastvom. Takim stvarjem je izpostavljena Fran- cija, odkar kaže svoje pravo lice. Mi — nadaljuje člankar — se opiramo na najbolj ugodno domnevo, da hoče Ita- lija zopet otvoriti z nami pogajanja o kolonialnem vprašanju po vzorcu francosko-angleške konvencije z leta 1904. Mi nimamo nikakega vzroka, da bi se izognili temu poskusu, toda po- vedano naj bo že v naprej, da ne bodo smeli zahtevati od nas v severni Afriki nobene žrtve ter da v bodoče ne bomo več dovolili takih neumestnih postop- alj, kakršno je bilo ono ministra Balba.

Japonski poslanik v Rimu umri

RIM, 7. Japonski poslanik in dekan diplomatskega zbora na kraljevskem dvoru, eksc. Otchaj, je 4. t. m. nena- doma umrl v Šanghaju, na potovanju v Tokio. On. Mussolini je poslaništvu izrazil svoje sožalje.

Udeleženci Amundsenove polarne ekspedicije

odlikovani od geografskega društva. RIM, 7. Kr. geografsko društvo je podeli- lo zlato svetinjo Amundsenu, polk. No- biu in inš. Lincolnu Ellsworthu. Amund- senu radi njegovega 20-letnega neutrud- nega delovanja pri raziskovanju najbolj nedostopnih in neznanih krajev in ker je kot prvi poletel preko severnega tečaja iz Evrope v Ameriko. Inš. Nobille je bil od- likovan za svoje zasluge pri gradnji in pri vodstvu zrakoplova ter za svoje po- žrtvovanje pri polarni ekspediciji; Ells- worts pa za svoje sodelovanje in požrtvo- vanje pri velikem poletu.

Larsen je bil imenovan za častnega čla- na, drugi pa so dobili srebrne oz. bronzaste svetinje.

Velika železniška nesreča med Rimom in Neapljem

NEAPELJ, 7. Na progi med Rimom in Neapljem se je sinoči dogodila velika nesreča. Ko je osebni vlak št. 99, ki je od- rinil iz Rima ob 20.50, vozil na postajo Cancelli, je zadnji voz skočil na kretincah s tira. Strojovodja je takoj zapazil nezgo- do in ustavil lokomotivo. Toda nesreča je hotela, da je vozil po istem tiru in v kratki razdalji drug vlak, katerega loko- motiva je z veliko silo trčila ob zadnje vo- zove osebnega vlaka. Radi sunka sta se prevrnila in razbita še dva druga vozova. Pri tem je bilo 13 potnikov ranjenih, ne- kateri zelo nevarno, eden pa je bil na mestu ubit.

Nikola Pašić odpotoval v Karlove Vary

Nedeljska radikalna konferenca v Beogradu

BEograd, 7. (Izv.) Nikola Pašić je včeraj ob 9.30 odpotoval iz Beograda preko Budimpešte v Karlove Vary. Ra- di njegovega odhoda bo politična si- tuacija nekaj časa gotovo ustaljena. Vsekakor ni pričakovati večjih izpre- memb, dokler se Pašić ne povrne v Beograd. Uzunovičev prijatelj nagla- ša, da bo skušal ministrski predse- dnik ohraniti sedanjí položaj in omogo- čiti delovanje narodne skupščine. Če bi se pa pojavile kake ovire, bo Uzu- novič poslal narodno skupščino na po- čitnice. Tako bo sedanja koalicija osta- la v veljavi vsaj še do jeseni.

Danes popoldne se je sestel odbor za izenačenje neposrednih davkov; kon- čana je bila načelna debata. Za ju- trišnje sejo narodne skupščine vlada v političnih krogih veliko zanimanje, ker pridejo na dnevni red nettunske konvencije, v prvi vrsti pa trgovinska pogodba z Italijo. Ninčič je danes sre- jel več uglednih politikov in se z njimi posvetoval. Jutri bo v narodni skun- ščini podal kratek ekspoze o odnosih z Italijo.

Včerašnja nedelja je bila v agitaci- škem pogledu precej živahna. Svetozar Pribežević je imel v Šabcu svoje prvo večje zborovanje v Srbiji, katerega se je udeležilo kakih 3000 oseb. V Beogradu se je v hotelu »Paris« vr- šila zelo dobro obiskana radikalna konferenca. Govoril je tudi minister B. Maksimović, ki je zagovarjal sporaz- um in poudarjal, da treba v prvi vrsti skrbeti za to, da bo narodna skupščina delazmožna. Finančni minister Perić je govoril o finančni politiki države in očrtal je svoj program. Ljuba Živković je napadal one radikale, ki intrigujejo proti Pašiću.

Pogreb ponesrečenega letalca Ivana Šumana

BEograd, 7. (Izv.) Včeraj so našli truplo kapetana Ivana Šumana, ki se je pred enim tednom ponesrečil z le- talom. Danes zjutraj se je v Beogradu vršil svečan pogreb. Prisostvovali so pogrebu častniki cele beogradske divi- zije, častna četa in številne osebnosti iz političnih in vojaških krogov.

Kongres jugoslov. železničarjev

LJUBLJANA, 7. (Izv.) Te dni se je vr- šil v Ljubljani kongres jugoslovenskih narodnih železničarjev, ki se je zaklju- čil včeraj. Kongres je sijajno mani- festiral moč te organizacije, v kateri je večanjenih nad 30.000 železničarjev. Po- sebno včeraj je bilo v Ljubljani vro- lo živahno, ker so prispeili iz vseh krajev Jugoslavije železničarji v dveh dolgih, posebnih vlakih. Po prihodu teh dveh vlakov se je s kolodvora razvil im- pazanten sprevod, katerega se je udele- žilo kakih 4000 ljudi. Posebno pozor- nost so vzbujali udeleženci iz južnih krajev, ki so prišli v slikovitih narod- nih nošah.

Včeraj zjutraj se je v veliki dvorani Narodnega doma vršilo manifestacijsko zborovanje, popoldne pa velika želez- ničarska veselica. Zvečer so železni- čarji večinoma odpotovali, udeleženci z juga pa so se podali na Gorenjsko, da si ogledajo Bled, Bohinj in druge zani- mive slovenske kraje.

Podatjanje pogodb med državami Male antante

PRAGA, 7. Pogodbe med državami Male antante, ki zapadejo prihodnji mesec, se obnovijo še pred konferenco Male antante, ki se bo vršila 17. in 18. t. m. na Bledu.

Pogajanja za rešitev rudarske krize v Angliji

Delovanje tretje internacionale na Angleškem — Ruska pomoč stavku- jočim

LONDON, 7. Izvršni odbor rudarske zveze je na podlagi ponudbe lastnikov rudnikov sklican za sredo 9. t. m. Medtem se bodo vršila neobvezna po- svetovanja med delegati lastnikov in rudarjev. Vsi sklepi teh posvetovanj bodo predloženi izvršilnemu odboru rudarjev.

Tajnik za vojaške zadeve sir Laming Worthington Emans je v svojem go- voru v Wisbechu poudarjal, da bi mo- rale obe stranki upoštevati gospodar- ska dejstva, nakar bi bil sporazum hitro dosežen. Novi delovni urnik naj se uvede za dobo treh let, dokler se pre- mogovna industrija ne reorganizira. Mezde naj ostanejo stare, oziroma naj se znižajo za kratko dobo v onih pre- mogovnikih, ki se očitno borijo z gospo- darskimi težavami. Kakor hitro pa bi se gospodarski položaj izboljšal, naj bi sledilo takojšnje zvišanje mezd. Na tej podlagi bi se moglo po tajnikovem mnenju prijeti z delom v večini rud- nikov.

LONDON, 7. »Daily Mail« poroča, da je tretja internacionala sklenila upo- rabiti vsa razpoložljiva sredstva za propagando v Angliji. Obenem je skle- nila poslati stavkujočim rudarjem 700 tisoč funtov. Odbor konservativnih po- slancev za proučevanje boljševiske propagande zahteva, da se objavijo vsi kompromitujoči dokumenti, četudi bi to dovedlo do prekinitve diploma- tičnih odnosov z Rusijo.

LONDON, 7. »Daily Herald« je izve- del od voditeljev rudarjev, da je pre- tekli teden dospel iz Rusije ček za 270 tisoč funtov in včeraj drugi za 40.000 funtov. Poleg tega je Rusija poslala še 70.000 funtov, tako da je iz Rusije pri- šlo za podporo stavke rudarjev približno 400.000 funtov.

Nasveti angleškega tiska Zaglul paši

LONDON, 7. Prvotno razburjenje radi napetega političnega položaja v Egiptu, se je po izjavi Zaglul paše, da re- signira na ministrsko predsedstvo, znatno ublažilo. Splošno se poudarja, da morata biti angleška vlada in vi- sokí kemsar za Egipt še nadalje oprezna. Vzhic temu, da se je umaknil Zaglul paša in da sestavlja kabinet Adly paša, je angleška vlada prisilje- na, da zahteva garancije za striktno izvajanje pogodb, s katero je bila pri- znana neodvisnost Egipta.

»Times« očita Zaglul paši, da je za- hteval leta 1924., da se Angleži popol- noma umaknejo iz Egipta in Sudana in da je bil ravno v tistem času umor- jen Sir Lee Starck. Če se je Zaglul paša v resnici odpovedal vsem prevratnim namenom s tem, da se je odpovedal ministrskemu predsedstvu, je to storil v korist političnega miru v Egiptu in pomirjenja angleške javnosti. Zaglul paša bi moral pomisliti, da je ves na- daljní razvoj tega vprašanja odvisen od njega samega.

Napredek Egipta je v veliki meri odvisen od lojalnega sodelovanja z An- glijo. Ako želi koristiti Zaglul paša svojí domovini, kateri je brezdvomno globoko udan, naj izbere gornjo pot, kajti druge poti ni za sporazum med Anglijo in Egiptom.

Spor v angleški liberalni stranki

LONDON, 7. Pri zajtrku v liberalnem klubu, kjer so govorili o debati v pa- rlamentarnem klubu, kjer je zmagal Lloyd George, je izjavil Asquith, da to ni napravilo nanj posebnega vtisa. Obtožbe, ki sem jih formuliral v svojem pismu — je rekel — in posledice, ki sem jih iz tega izvajal, vzdržujem v polnem obsegu. Po tej izjavi Asquithovi je zadnja možnost za mirno poravnavo spora v liberalni stranki postala ne- mogoča. Dočim se opira Lloyd George na zaupanje članov spodnje zbornice, bodo pristajali Asquithovi poskušali na zborovanju liberalne stranke v sredini junija doseči izključitev Lloyd Georgea iz stranke. Če bi to ne uspelo, je ver- jetno, da bo Asquith kot predsednik stranke demisioniral.

Na shodu v Manchesteru je govoril Lloyd George in se je branil pred na- padí nasprotnikov v liberalni stranki. Sedanjí spor v liberalni stranki je označil kot nevreden take velike stranke.

Pred razpustom sejma

VARSAVA, 7. Stranke desnice zahte- vajo, naj bi se sejm razpustil šele po načelnem glasovanju o izpremembi u- stave in volilnega zakona ter po glosa- vanju o ukrepih, ki naj zagotovijo ravnotežje državnega proračuna in ozdravljenje financ.

Kmetška stranka in stranke levece pa zahtevajo takojšen razpust sejma in nove volitve v septembru.

Vladna kriza v Perziji

TEHERAN, 7. Vlada je podala o- stavko.

Portugalski parlament razpuščen

Izpolnilitev vojaške revolucionarne vlade

LISBONA, 7. Ker nekateri niso ho- teli sprejeti odkazanih ministrskih portfeljev, je bila sedanja vlada izpo- polnjena tako-le: Finančno ministrstvo je prevzel gen. Pedrosa, trgovinsko mi- nistrstvo gen. Senet, poljedelski mi- nister pa je postal polkovnik Pina.

S posebnim odlokom so bili razpu- ščeni parlament in vsi parlamentarni odbori.

General Gomez Costa je na čelu svoj- jih čet vkorakal v Lisbono. Prišlo ni do nobenega incidenta.

Omejitev uvoza in konsuma v Franciji

PARIZ, 7. Včeraj se je pod predse- dstvom g. Doumerguea vršila seja mi- nistrskega sveta. Sklenjeno je bilo, da se takoj aplicira program za omejitev u- voza in konsuma.

Ministri za notranje zadeve, za javna dela, za poljedelstvo in za delo priprav- ljajo načrt za izvedbo tega programa. Ideja zopetne uvedbe izkaznic za na- kup kruha je bila opuščena, govorijo pa, da bo luksusni kruh odpravljen. Slaščičarne ne bodo odprte vse teden in dovoljeno bo samo izdelovanje in prodaja biškovitov. Tudi glede mesa bo- do uvedene razne omejitve. En dan v tednu bodo vse mesnice zaprte, prepo- vedana bo v tistih dneh prodaja mesa in njega konsum v gostilnah, restavra- cijah in hotelih.

Kar se oglja, premoga in bencina ti- če, bodo uvedene posebne izkaznice. Vlada bo skušala na različne načine navajati javnost k varčevanju.

Briand odpotoval v Ženevo

PARIZ, 7. Ministrski predsednik Briand je odpotoval v Ženevo. Včeraj, po seji ministrskega sveta, je Briand izjavil novinarjem, da jim glede finan- čnega položaja nima povedati nič no- vega. Načrt za ureditev finančnega vprašanja bo najbrž predložen zbornici še predno pride v razpravo proračun.

Otvoritev nove palače mednarodnega urada za delo

ŽENEVA, 7. Včeraj je bila otvorjena nova palača, v kateri bo imel svoj se- dež mednarodni urad za delo. Sveča- nostne seje so se udeležili vsi zastop- niki sedme in osme mednarodne de- lovne konference, predsednik švica- ske konfederacije Haerberlin, nemški minister za delo Brauns, belgijski pro- svetni minister Huymans, francoski delovni minister Durafour, čehoslova- škí minister Beneš in mnoge druge osebnosti. Nastopilo je 23 govornikov, med njimi tudi zastopnik Italije De Michelis, dr. Beneš in predsednik med- narodnega urada za delo Albert Thom- as.

44. zasedanje Sveta Družbe narodov

ŽENEVA, 7. Svet Družbe narodov je imel danes zjutraj pod predse- dstvom Guanile, zastopnika Urugaja, prvo sejo svojega 40. zasedanja.

Zastopnik Anglije, Sir Austen Cham- berlain, je sporočil Svetu, da so poga- janja med Anglijo in Turčijo glede mo- sulskega vprašanja privedla do uspe- ha. Sklenjena je bila pogodba, ki pri- naša le nekatere manjše izpremembe dosedanje meje. Sen. Scialoja je izrazil svoje veselje nad tem, da sta se obe stranki pobotali v vprašanju, ki je dol- go čakalo rešitve.

Nova švedska vlada

STOCKHOLM, 7. Vladna kriza je re- šena; v novi kabinet so prišli liberalci. Sestavil ga je sen. Hekmal, ki je poleg ministrskega predsedništva prevzel tudi posle finančnega ministra. Sen. Hekmal je načelnik prohibicijskih li- beralcev. Zunanji minister je postal Loebergren, bivši minister in švedski de- legat pri Družbi narodov, načelnik li- beralne stranke. Za ministra narodne brambe je bil imenovan sen. Rosen, prohibicijski liberalce.

Mosulska pogodba podpisana

CARIGRAD, 7. Včeraj popolnoči sta v Angori podpisala mosulsko pogodbo angleški poslanik in turški zunanji minister Rušdki beg.

Za mejo določa pogodba v glavnem bruselsko črto, ki je bila le deloma popravljena v korist Turčiji. Po ratifi- kaciji pogodbe bo posebna turško-ira- ška komisija, kateri bo predsedoval neki švicar, določila demarkacijsko črto. Turčija bo dobivala za dobo 25. let deseti del dohodkov, ki jih bo dobi- val Irak za izkoriščanje petrolejskih vrelcev.

Prof. Bartl bo danes sestavil novo poljsko vlado

VARSAVA, 6. Predsednik republike je poveril mandat za sestavo nove vla- de prof. Bartlu, predsedniku odstopa- joče vlade. Prof. Bartl bo sestavil novo vlado v torek, ko se povrne iz Lvova, kamor je bil odpotoval sinoči po dru- žinskih opravkih.

Voda v Gardskem jezeru narasla

BRESCIA, 7. Radi silnih nalivov je voda v Gardskem jezeru v zadnjih dneh zelo narasla. Včeraj je njena površina dosegla 1.66 m nad normalno višino, kar se ni zgodilo že 40 let. Ker obstaja nevarnost, da bo voda v slučaju nadaljnje narasčanja prestopila bregove in poplavlila kraje ob obrežju, je prebivalstvo zelo vznemirjeno. Ako bi voda še narasčala, bo treba vodo umetnim potom napeljati v reko Mincio.

Politične vesti

MADŽARSKA IN EVROPA

Po razglasitvi razsodbe v madžarskem falsifikacijskem procesu smo menili mi v tozadevnem članku, da teža te afere ni bila v vprašanju, kolika kazen bo prisojena zločincem, marveč v vprašanju, kdo je bil za njihovim hrbtom kot — tihi, ali zelo interesantni kompanjon. S tega vidika presoja to afero po razglasitvi razsodbe tudi «Prager Presse» v zanimivih razmotiranjih pod naslovom «Madžarska in Evropa».

Članek podčrtuje politični značaj afere, radi česar da razmotrivanja v svetovnem tisku silno razburjajo madžarske oficijelne in oficijozne liste. Če bi bil še potreben kak dokaz za nezdravo razmerje med odgovornimi činitelji današnje Madžarske in znatnega dela madžarske javnosti napram falsifikacijski aferi — potem je podano v polni meri v razburjenju in ogorčenju radi kritike inozemstva.

V čem je bistvena razlika med stališčem inozemske javnosti napram procesu in njegovim uspehom in stališčem madžarskih oficijelnih krogov in velikega dela madžarske javnosti? Javnost v inozemstvu smatra ponarejanje novčanic ob sodelovanju visokih državnih organov za zločin, ki bi po veljavnih načelih mednarodnega kazenskega prava zahteval, da se ugotovijo in kaznujejo vsi krivci. Pa ne le to. Javnost je smatrala opravičeno, da je šlo tu za dejanje, ki je težko prekršilo temeljna in najvažnejša načela mednarodne politične morale in pravnega reda — za dejanje, ki naj bi postavljalo ovire mirnemu razvoju Evrope, preprečilo sožitje narodov ter spravilo v nevarnost gospodarsko konsolidacijo — za dejanje, ki je izšlo iz razlogov, katerih smisel je bil upor proti miru in redu in ki jim je bilo gonilna sila slepo sovraštvo proti sosedom.

Z ozirom na te okoliščine ni pričakovala inozemska javnost razsodbe, ki bi zadostila le formalnim predpisom pravnih načel, marveč bi tudi razčistila tisto politično moralo, ki je dovedla do falsifikacijske afere — do praktičnega razčiščenja političnega življenja na Madžarskem. Le taka likvidacija afere bi mogla popolnoma rehabilitirati Madžarsko pred očmi inozemstva ter podeliti madžarski državi zopet tisti ugled, ki ga potrebuje na mednarodnih mestih in v svojih odnošajih napram Evropi.

Taka likvidacija se ni izvedla. Že priprave za proces, še bolj pa ves njegov potek je dokazal, da ni bilo resnične volje, da bi se potegnila ostra ločilna črta med ponarejevalci denarja in narodom, med oficijelno politično orijentacijo in «patriotičnimi» načrti za vse pripravljeneh inredistov. To je dobro opazila vnanja javnost. Krona vsemu pa je bila postavljena s poizkusi, da bi se proces izbral za boj proti trianonski pogodbi, češ da je le ta pogodba glavni vzrok zločinov, ker da je ustvarila atmosfero, iz katere izhajajo taki zločini. Posledica duha, v katerem se je vršil proces in se je izbrisala meja med krivdo in zaslugi, med zločinom in junastvom, je bila tudi razsodba, ki more sicer Madžarski služiti kot dokaz, da je zadosteno formalno pravni obvezi, ne more pa zadovoljiti tistih, ki so z ozirom na politično ozadje procesa pričakovali politično razčiščenje. In to je bila gotovo vna inozemska javnost, ki sedaj nje kritike povzročajo toliko ozlovoljenosti in jezo pri današnji oficijelni Madžarski. Če posamezni madžarski krogi menijo, da vloga, ki jo bo igrala madžarska falsifikacijska aferi pri reševanju tega ali onega vprašanja, ne bo ravno posebno častna, potem naj ne iščejo vzrokov temu v kampanji ali kritiki inozemskega tiska, marveč v načinu, kakor je bila aferi sodno rešena in politično likvidirana, ali — ne likvidirana!

VZBUJANJE SLOVANSKIH MANJŠIN V ROMUNIJU

Že na nedavnih občinskih in sedanjih parlamentarnih volitvah v Romuniji se je pokazal karakterističen pojav, ki se ni opazil od časa ustvaritve nove Romunije: slovanske manjšine se vzbujajo in pristopajo živahnije k političnemu udejstvovanju. Doslej je prevladovalo mnenje, da obstojita v Romuniji samo dve narodni manjšini: nemška in madžarska. Zdi se razkropljeni; čeprav jih je blizu en milijon, je njihova politična pomembnost zelo neznatna. V zadnjem času nastopajo že aktivno tudi slovanske manjšine. V tem pogledu je najnaprednejša Bukovina. Prvi so se začeli organizirati Ukrajinci. Glasom romunske oficijelne statistike je Ukrajincev v Bukovini 310.000, v Besarabiji 300.000 skupno z Ukrajinci v Maramurešu, in v Transilvaniji 700.000. Po ruski revoluciji in po razpadu Avstro-Ogrske so se Ukra-

jinci v Bukovini in Besarabiji nadejali, da bodo mogli ustanoviti samostojno Ukrajino skupno z vzhodno Galicijo in rusko Ukrajino. Do nedavna Ukrajinci niso reagirali na centralno politiko Bukarešte in se le v zadnjem času so pokazali voljo za zahtevanje svojih narodnih pravic. V Črnovicah se je nedavno vršil kongres ukrajinskih činiteljev pod predsedstvom bivšega poslanca v dunajskem parlamentu Lukasoviča, na katerem je bilo sklenjeno, da se ustanovi ukrajinska narodna stranka. Nova stranka se ni razglasila svojega programa. Iz resolucije kongresa pa je razvidno, da se postavljajo na podlago romunske države in sedanjega status quo ter da hoče v tem okvirju pridobiti svoje narodno-manjšinske pravice.

Slična struja se opaža tudi pri Poljakih. V Bukovini živi 40.000 prebivalcev poljske narodnosti, a v Besarabiji 16.000. V drugih krajih Romunije ni Poljakov. Bukovinski Poljaki so imeli doslej svoj Narodni svet, ki pa je molčeč odobral vse ukrepe romunske vlade v manjšinskih vprašanjih. Te dni se je vršil tudi v Črnovicah kongres zastopnikov vseh poljskih slojev, ki so sklenili osnovati Poljsko kolo, ki naj začne z ostro borbo proti pasivni politiki poljskega Narodnega sveta v Romuniji.

Romunski Bolgari so izvajali v zadnjem času tudi živahnije akcije. V Novi Dobrudži živi 150.000 Bolgarov, v Besarabiji 14.000. Kakor druge manjšine so se tudi Bolgari na zadnjih volitvah dogovarjali za vladno stranko glede sklepa volilnega kartela, toda niso imeli uspeha kakor druge manjšine, ker niso še v isti meri organizirani.

Občni zbor Tržaške kmetijske družbe v Trstu

Dne 30. maja t. l. predpoldne se je vršil v dvorani Konsumnega društva pri Sv. Jakobu občni zbor Tržaške kmetijske družbe, naše najvažnejše kmetijske organizacije. Zborovanje je otvoril nje zaslužni predsednik g. Goriup Ivan iz Trsta, kateri je stal družbi na čelu od njenega početka nepretrgoma pa do sedaj skozi celih 32 let.

Predsednik je pozdravil navzočne člane ter zastopnike raznih kmetijskih in gospodarskih združenj med temi pa še posebej g. poslanca dr. Wilfana, ravnatelja Zadrugne zveze v Trstu, ravnatelja Delavskih zadrug prof. Dramisla in dr. Morandinija, zastopnika Federazione A. G.

V svojem govoru je predsednik omenil, da je to poslednji občni zbor družbe kot take, ker se Družba s tem občnim zborom preosnuje iz navadne družbe v družbo na zadrugni podlagi, kakor to predvideva dnevni red občnega zbora.

Popiše potem na kratko razvoj te kmetijske organizacije od časa njene ustanovitve l. 1894 pa do sedaj s posebnim poudarkom njenega razvoja v novem času. Predlog, da se družba preosnuje v zadrugo, je bil sprejet sicer že na zadnjem občnem zboru l. 1923. Do sedaj se pa ta sklep ni mogel udeležiti kljub najboljšim prizadevanjem odbora, ker tega niso dopuščale dosežane razmere. Zavlekla se je ta zadeva do danes tudi radi tedanjega precejšnjega odpora proti zadrugam od strani našega kmeta in vrtnarja.

Med tem pa kmetijska družba nikakor ni dremala. S svojim neumornim strokovnim tajnikom g. Cerkvenikom je razširjala svoje delovanje vedno bolj in bolj. Otvorila si je svoje prvo skladišče z razprodajo kmetijskih potrebščin marca meseca 1924. leta v ulici Raffineria št. 7. Leto pozneje, aprila 1925, je že čutila potrebo povečati svoje kulturno kakor trgovsko delovanje in najela si je radi tega ob priliki še skladišče via Torre bianca 19, kjer ima tudi svoj urad.

Danes ima Družba dobro vpeljana trgovino in razpolaga istočasno s primernim čistim premoženjem nad 80.000 lir. Uspeh je gotov!

Predsednik se spominja ob tej priliki tudi sotrudnikov pri vodstvu Družbe in pred nedolгим časom preminulemu odborniku Oblaku iz Škedenja zaključke skupno z ostalimi zborovalci »trajen spomin in slavo«.

Zahvali se potem tudi «Tržaški hranilnici in posojilnici», ki je šla Družbi vedno rade volje na roko z denarnim kreditom, in izrazi svoje upanje, da bo to tako tudi v bodoče. Istotako se zahvaljuje uredništvu «Edinosti», ki je podpiralo družbo ob vsaki priliki z objavljanjem oglasov in strokovnih člankov.

Po teh izjavanjih preide predsednik na obravnavanje ostalih točk dnevnega reda.

Kot overovatelja zapisnika občnega zbora imenuje gg. Andreja Čok z Opčin in Lovrečiča Stipeta iz Trsta. Zapisnikar je inž. Andrej Čok.

Po nagovoru svojem preda predsednik besedo strokovnemu tajniku družbe g. Cerkveniku za tajniško in blagajniško poročilo.

Tajnik prečita najprej zapisnik zadnjega občnega zbora, ki je soglasno sprejet, nakar poroča v večjih obrisih o vsem delovanju Družbe od zadnjega občnega zbora pa do sedanjega občnega zbora.

Tajniško poročilo

Zadnji občni zbor se je vršil dne 23. decembra l. 1923.

Od takrat je imela družba 31 odborovih sej, katere so bile vedno dobro obiskane. Na teh sejah se je razpravljalo podrobno o vseh tekočih družinskih vprašanjih in potrebah z največjo skrbnostjo in previdnostjo.

V poročilu hočemo omeniti le važnejše točke našega delovanja od zadnjega občnega zbora do danes.

Na odborovi seji dne 10. januarja leta 1924. se je razpravljalo o otvoritvi skladišča. Družba je uvidela, da je treba propadli kmetijski zadrugi nadomestila, nakar se je odbor odločil, da otvori skladišče v prostorih kmetijske zadruge v ulici Raffineria 7. Z otvoritvijo lastnega skladišča je družba imela namen preskrbeti svoje člane in kmetovalce s kmetijskimi potrebščinami in s tem vsaj deloma zadostiti svoji nalogi.

Da je bila ta misel srečna, dokazuje današnje stanje naše družbe. V naslednjem letu smo otvorili drugo skladišče, katero smo najeli v centru mesta v ulici Torre bianca 19. Tudi ta poizkus se nam je dobro obnesel. Družba je s svojim skrbnim in zmernim delovanjem vedno bolj pridobivala, tako da je danes trdna organizacija, ki uživa ugled in zaupanje pri naših dobaviteljih in odjemalcih.

Zapuščina po pok. župniku Martelanu

Iz zapuščine po pok. župniku Martelanu s Proseka v znesku od lir 600, ki je narasel z obrestmi na lir 738.30, so se razdelile nagrade onim prosilcem s Proseka, ki so imeli najboljše urejene vinograde. Nagrade so znašale: 4 po 100 lir, 5 po 50 lir in 1 po 30 lir.

Gospodarski vestnik. Na odborovi seji 18. 7. 24. se je razpravljalo o združitvi Gospodarskega vestnika in Gospodarskega lista v en list pod novim imenom. Naš odbor je bil soglasno za to združitve in je pooblastil svojega podpredsednika kot delegata v konsorciju Gospodarskega vestnika, da zastopa to naše stališče.

Konsorcij Gospodarskega vestnika je privolil v to združitve in je stavil zelo zmerno in primerne pogoje. Radi nepopustljivosti Goriške zadrugne zveze blaga namera ni uspela.

Na isti seji smo sklenili skupno s Slovenskim kmetijskim društvom v Gorici in Zadrugno zvezo v Trstu pripevati za nastavev strokovnjaka v svrhu priprave predavanj in proučevanja raznih gospodarskih potreb. Naš prispevek je znašal eno petino vseh njegovih prejemkov. Na odborovi seji dne 19. 5. 1925. je družba radi raznih težkoč svoj udeležbo na tem prispevku ustavila.

Intervencija pri magistratu za znižanje užitinskega davka na seno

V imenu družbe smo osebno intervenirali pri magistratu radi užitinskega davka na seno, radi pašnje živine onkraj užitinske črte, radi spravljajna pridelkov iz zemljišč ležečih onkraj užitinske črte itd., enkrat tudi skupno s Societá agraria, in smo našemu okoličanskemu kmetu s tem pridobili marsikatero olajšavo.

Lanskega leta smo s'ušali ustanoviti v Sežani podružnico. Radi raznih težkoč se je sklenilo, da prevzame zaenkrat g. Goljevšek razprodajo našega blaga. Nadzorovanje sta prevzela dva naša zaupnika.

Meseca marca lanskega leta smo uporabili ugodno priliko in najeli novo skladišče v ulici Torre bianca 19.

Ureditev dobave mleka za Trst

Da ščiti interese našega živinorejca, se je naša družba zavzela tudi za to važno vprašanje in je pristopila k odseku, ki se je ustanovil iz članov Zadrugne zveze in naše družbe. Ta odsek ima nalogo proučevati in skrbeti za predpriprave v smislu tozadevnih odredb. O tem se je poročalo tudi v listu «Edinosti».

Na seji dne 5. 11. 1925. smo za »oskušnjo« sprejeli v službo inž. agronoma g. Čoka, da bi kot strokovnjak pomagal družbi, da bi čim racionalnejše in popolnejše vršila svojo nalogo.

Dne 31. 1. 1926. se je ustanovila Federazione agraria Giuliana, katera ima namen družiti, voditi in podpirati vsa kmetijska združenja Julijske Krajine. Mi smo pristopili k tej ustanovi s podpisom dveh deležev po 500 lir.

Dne 22. 12. 1925. nam je smrt ugrabila dolgoletnega in zaslužnega odbornika Josipa Oblaka. Z njim je izgubila družba neutrudljivega in požrtvovalnega delavca, katerega bo ohranila v hvaležnem in dragem spominu. Njegovega pogreba so se udeležili naši odborniki in osebje.

Na seji dne 18. aprila 1926. se je odbor potem kooptiranja spopolnil z nekaterimi izkušajimi prijatelji naše družbe.

Razen tega se je pri sejah razpravljalo o vseh tekočih poslih v skladišču, o nakupu in oddaji blaga. Skladišča so zahtevala vedno novih zalog. Skrbeti smo morali za sredstva, ki smo jih vedno znova potrebovali. Samo v zadnjih 5 mesecih smo nabavili kakih 13 vagonov umetnega gnojila, 8 vagonov semenskega krompirja iz Jugoslavije, 7 vagonov angleške modre galice, 3 vagona žvepla, poldrug vagon semenskega ovsa, nad 70 kvintalov najrazličnejšega semena, mnogo orodja, strojev in in drugih raznih potrebščin s pičilim številom osebja.

Vse to dokazuje, koliko truda in odgovornosti, koliko požrtvovalnosti od strani odbornikov in osebja in koliko skrb za denarna sredstva je bilo treba za vse to težko delo.

Razen tega je družba priobčevala »gospodarske članke« v »Gospodarskem vestniku«, «Edinosti» in «Novicah», da jala razna gospodarska navodila na vsamezna vprašanja v uradu in izven njega. Zadnji čas je priredila po nekaterih krajih kmetijska predavanja. Ne glede na podrobnejše družbino delo smo si v svesti, da je dosedanj naš odbor vedno izpolnjeval svojo dolžnost, nesebično, v splošno korist našega kmetijskega življa in naše družbe.

Minimim srcem izročamo sedaj našo trdno ustanovo in naše premoženje, preko 80.000 lir, novi zadrugi, katere najde v tem trdnem podlagu za nadaljnje vršitev lepe in vzvišene naše naloge v prid našemu kmetijstvu.

Premoženjsko stanje Družbe je bilo dne 1. maja 1926. sledeče:

Aktiva: Oprava v uradu 13.815.05 L; Inventar blaga 85.071.25 L; Kredit pri Trž. Posoj. in Hran. 5.186.— L; Razni

dolžniki 35.553.45 L; Saldo blagajne 30. 4. 1926. 986.05 L. Skupaj 140.611.80 L

Pasiva: Plačilne obveznosti založateljem 58.741.55 L; Dolg napram Tržaški Pos. in Hran. za pasivne obresti 330 L; Pasiva skupaj 59.071.55. Čista aktiva 30. 4. 1926 81.540.25 L. — Promet celokupni od 14. decembra 1925 do 1. maja 1926. 1.075.424.50. — Čisti dobiček od 14. decembra 1925. do 1. maja 1926. 43.592.— L.

Poročilo tajnika in blagajnika sprejme občni zbor soglasno. Istotako se sprejme soglasno poročilo pregledovalcev računov, ki potrjuje, da so knjige in računi v dobrem redu.

Po tem sklepu občnega zbora pozdravi predsednik novoprislega g. poslanca dr. Wilfana. Nato dobi besedo podpredsednik dr. Slavik za razpravljanje o peti točki dnevnega reda: «Preosnova »Tržaške kmetijske družbe« na zadrugno podlago in odobritev pravil».

Zapisnikar.

(Naljevanje o tem občnem zboru pri občino prihodnjo nedeljo).

DNEVNE VESTI

Proslava obletnice ustave

V nedeljo se je vršila tradicionalna proslava italijanske ustave. Sredina mesta je izobesila številne zastave, posebno pa v bližini obrežja Grumula, kjer se je vršila običajna vojaška parada pod določenim načrtu. Zbrane čete — armadne in milica — so bile pod poveljstvom divizijskega generala Pugliese, ki je čete predstavil poveljniku armadnega zbora generalu Montanariju. Nato se je vršilo defiliranje, kateremu so prisostvovali z uradnih tribun zastopniki civilnih in cerkvenih oblastev in predstavniki inozemskih držav. Tržaškega škofa, ki je bil odsoten, je zastopal generalni vikar Mecchia. V pristanišču so razvesile vse tamkaj vsidrane ladje svečane zastave. Defiliranje se je vršilo v vzornem redu in občinstvo je mimoidočim oddelkom ponovno ploskalo.

Zvečer so bile ladje v pristanišču in uradna poslopja v mestu praznično razsvetljena.

Kakor v Trstu, tako se je tudi po vseh drugih italijanskih mestih vršila svečana proslava ustave.

Usak po svoje naj se zveleči!

Tako je baje rekel pruski kralj Friderik, ko je nekoč utemeljeval svojo politiko verske strpljivosti. Tudi »Pučki Prijatelj« misli doseči svoje posebno politično zveličanje. Vsa politična polemika v zadnji številki tega strujarskega glasila je naperjena izključno proti našim ljudem, proti dr. Wilfanu, Slaviku, «Edinosti», «Istarski Riječi» itd. Niti ene polemične besedice glede raznih dogodkov, ki so zadnje dni zopet hudo zadeli vsakega našega človeka. Proti nikomur drugemu ne najde ta list besede obsodbe, edini sovražnik mu je krivni brat — narodnjak, edinjaš in celo naši narodni duhovniki, ki nečejo trobiti v njegov strujarski rog.

Mi privoščimo od vsega srca gospodom okoli »Pučkega Prijatelja« politična nebesa, ki si jih služijo s takim pisanjem! Tudi tista dva fašista, ki sta obiskala slavno uredništvo »Pučkega Prijatelja«, kakor poroča v svoji zadnji številki, morata biti popolnoma zadovoljna z uspehom svojega obiska...

Propaganda za samomor

Topot niso kinematografi niti slabe knjige, ki širijo samomorno kugo. To službo prevzema nase «La Voce di Gorizia» od 5. t. m., oziroma njen sotrudnik A. B., ki je napisal v tem listu dolgo pridigo na naslov Učiteljske zveze. Zahteva, da naj si »Učiteljska zveza« kar sama zadrigne vrat (auto-soppressione). Seveda je prej nanizal celo vrsto netočnosti in tudi obrekovanje, češ da so v Učiteljski zvezi organizirani zagriženi iredentisti, ki da so nepomirljivi nasprotniki vsakega sodelovanja med obema plemenoma itd. Zato da naj se Učiteljska zveza ubije. Vsekakor nov in tudi nekako originalen način protislovanske propagande v naših krajih. Naše organizacije naj bi objela samomorna manija, pa naj bi se kar začele obešati ena za drugo! Interesanten je ta g. A. B. in z njim obenem tudi »Voce di Gorizia«!

Konec šolskega leta na srednjih šolah

Po tozadevni odredbi tržaškega šolskega skrbnika se zaključijo 11. junija pouk v vseh višjih tečajih srednjih šol in učiteljšč v Trstu, dalje v vseh zadnjih razredih nižjih tečajev teh šol, v zadnjem razredu dodeljenega tečaja na kr. dopolnilni šoli v Trstu ter v vseh petih razredih na gimnazijah v Cedadu, Opatiji, Pazinu in Tolminu. Ispiti se začnejo 23. junija. V Vidmu preneha pouk 24. junija in izpiti se začnejo 28. junija. Po vseh drugih srednjih šolah se konča pouk 26. junija in izpiti se začnejo 1. julija. Pismene skušnje se začnejo ob 9. uri.

Državni izpiti se bodo vršili po sledečih mestih: 1) **Klasična matura:** Trst licej »F. Petrarca«, pismeno in ustmeno: v Kopru, Pulji in na Reki se bodo

vršili samo pismeni izpiti, v Zadru obojni, isto v Vidmu, a v Gorici same pismeni. — 2) **Znanstvena matura:** Trst pismeno in ustmeno, na Reki samo pismeno, v Vidmu obojno. Dijaki znanstvenega liceja v Pazinu spadajo pod tržaško komisijo. — 3) **Tehnične usposobljenosti:** Trst pismeno in ustmeno, isto na Reki, v Zadru in Pulji, v Rovinju samo pismeno, v Vidmu oboje, samo pismeno v Gorici. — 4) **Učiteljske usposobljenosti:** Trst pismeno in ustmeno, isto v Vidmu in Zadru, samo pismeno v Poreču, Gorici in St. Petru ob Nadžji. Dijaki zadnjega razreda v Kopru spadajo pod tržaško komisijo. Dijaki splošnega učiteljstva delajo pismene izpite na učiteljstvu v Gorici, a ustne pred videmsko komisijo. Kandidati z učiteljstva v Gradiški pismene v Gorici, ustno v Trstu.

Za natančnejša obvestila naj se pri-zadeži obračajo na ravnateljstva posameznih srednjih šol.

Naseljevanje v Kanado

Do sedaj so se lahko naselile v Kanado sledeče osebe: 1) Poljedelci, ki dokažejo kanadskim oblastim svoj namen, posvetiti se poljedelstvu in imajo za to dovolj sredstev. 2) Služkinje, ki imajo že zagotovljeno službo v Kanadi in 3) Žene in otroci pod 18 letom onih družinskih glavarjev, ki se že nahajajo v Kanadi. Po najnovejših navedbah kanadske vlade se dovoli naselitev v Kanadi zraven prej omenjenih še sledečim: 1) kdor dokaže ministrstvu za naseljevanje, da je njegovo delo oziroma služba potrebna v Kanadi 2) sorodniki direktni kanadskega naseljenca (oče, mati, neporočeni bratje in sestre, neporočeni sinovi in hčere tudi nad 18 letom); seveda mora v tem oziru dokazati prosilec ministrstvu, da lahko vse te osebe v slučaju potrebe sam vzdržuje. Kdor se misli izseliti v Kanado, si mora že prej preskrbeti dovoljenje od kanadskega oddelka za naseljevanje in to dovoljenje mora pregledati kr. urad za italijansko naseljevanje v Ot-tawi.

I. SPLOŠNI ŠAHOVSKI TURNIR V TRSTU

Včeraj sta minula dva tedna, odkar je pričel šahovski turnir. Število igranih partij je naraslo na 254, odigrati se jih mora torej še 181. Iz tega še seveda ne moremo sklepati na skorajšnji konec turnirja; pomisliti je treba, da števila v posameznih tednih odigranih partij od tedna do tedna padajo. Ugotoviti pa moramo veselo dejstvo, da je število odigranih partij v drugem tednu padlo samo za malenkost. Pozivamo vse šahiste, posebno pa one, ki so odigrali manj partij, naj se bolj poprimajo in skušajo dohiteti one, ki so v tem oziru napredovali. Stanje turnirja je po drugem tednu sledeče:

1) Vovk Karel 22½ (23), 2) Sirok 20½ (27), 3) Bergine 19½ (23), 4) Pavletič 15 (21) 5) Logar 13 (21), 6) Vesel 13 (23), 7) Modrijan 11½ (16), 8) Klindič 11 (19), 9) Gaberšček 11 (21), 10) Vovk Ivan 10½ (18), 11) Kjuder 10½ (19), 12) Cerkvenič 9½ (21), 13) dr. Sarčič 9 (17), 14) Cerkvenik 8½ (19), 15) Kocjan 8 (18), 16) Pahor 7½ (21), 17) Luin 7 (16), 18) Uršič 6½ (15), 19) Gerbec 6½ (16), 20) Kranjc 5 (12), 21) Tornič 4½ (11), 22) Milčič 4 (10), 23) Podbršček 4 (16), 24) Gržinič 4 (17), 25) Sosič 4 (23), 26) Samsa 3½ (7), 27) Badalič 2 (11), 28) Pavlovič 0 (4), 29) Kariž 0 (9), 30) Rebec 0 (10). — Prva številna znači dobljene točke, druga pa igrane partije.

SPORT

Prosveta - Ponziaini Erranti
4:1 (1:0), Flego 4, Peršič 1

V nedeljo se je na igrišču Obzora odigrala med M. D. P. Trst in Ponziaini Erranti zanimiva tekma. Da je »Prosveta« na tak način porazila Ponziaini Erranti, ni čuda, saj poznamo lepo tehnično igranje te čete.

V prvem polčasu, ki je eiser končal z dobrim izidom za Prosveto, so bili Ponziaini v premoči, a kljub temu se jim ni posrečilo zabiti gola skoro do konca prvega polčasa. Tekma je nudila precej zanimivosti. Ob 18. uri je zaigral g. Rudec pričetek. Zogo ima Prosveta, ki se takoj spusti v napad. Ponziaini jim odvzamejo žogo in protinapadajo. Premoč Ponziainov je vidna, a obramba Prosvete odhaja in ne pusti do gola. V 10. minuti dobi Čepek žogo, prodrde do nasprotnih vrat, poda žogo Flegotu, kateri strelja labek goal. Prosvetasi napravijo še dva gola, oba po zaigrali Flegota. V 44. minuti Peršič zabija edini gol Ponziainom in prid.

Naj zanimiv je drugi polčas, tekmo katerega je Prosveta v premoči. Flego strelja ponovno in zabije goal v prvi Prosveti. Ponziaini skušajo ostro napadati, a sodnik zaigra kmalu konec igre.

Iz tržaškega življenja

Policijski agent po nesreči ustrelil mladeniča.

V noči od sobote na nedeljo se je pripetil v našem mestu tragičen dogodek. Policijski agent je na obrežju Grumula po nesreči ustrelil mladega delavca, ki se je uprl aretaciji.

O žalostnem dogodku smo zvedeli na kvesturi sledeče podrobnosti:

Predpreteklo noč okoli 2.15 sta policijska agenta Salvatore Tommasino, rodom iz Palermo, in Gaetano Calabrese, tudi rodom iz južne Italije, pri patruliranju na nabrežju Grumula naletela blizu pomola Sartoria na mladega moškega in žensko, ki sta šla naglo proti trgu Venezia. Ker se je njuno obnašanje zdelo agentoma sumljivo, sta ustavila dvojico in jo vprašala, kam je namenjena ob tako pozni uri; nato sta zahtevala od moškega, naj pokaže svoje osebne listine. Ko je mladenič pognil listnico, da bi ustregel tej zahtevi, je ženska nenadoma začela bežati proti trgu Venezia. Agent Calabrese, se je spustil za njo, dočim je Tommasino ostal pri neznancu. Ko se je Tommasino ozrl, hotel se prepričati, ali je tovarš se dohitel neznanec, je mladenič nenadoma planil in ga zgrabil za prsa. Po kratkem, a srditem suvanju, se je Tommasino otresele neznanca in pognil revolver. Da bi ustrašil mladeniča in privabil na pomoč tovariša, je nato enkrat ustrelil v zrak. Toda mladenič se tega ni ustrašil, temveč je skušal iztrgati agentu revolver. Prišlo je do novega ruvanja, tekoma katerega je zopet počil strel, ki je pa imel to pot tragične posledice. Krogi je zadel mladeniča blizu sence v glavo in nesrečnik se je zgrudil na tla smrtno ranjen.

Medtem ko so na streljanje prihiteli na lice mesta nekateri orožniki in finančni stražniki, je nekdo telefoniral na rešilno postajo za pomoč. Čez par minut je došel na lice mesta zdravnik, kateremu je dopel na preostajala le žalostna naloga, da jo ugotovi, da je neznan mladenič mrtev; smrt je morala biti skoro hipna, kajti krogi je nesrečniku predrla glavo.

Agent Tommasino se je po tragičnem dogodku podal na kvesturo ter se stavil na razpolago svojim predstojnikom. Pri zaslišanju je izjavil, da je nehoti izpal usodni strel ter da je krogi zadel mladeniča le po nesrečnem naključju. Pri ruvanju z mladeničem si je Tommasino raztrgal srajco in se opraskal po rokah.

Po izvidu sodne komisije, ki je prišla na lice mesta koli 4. ure, je bilo truplo mladeniča prepeljano v mrtvašnico mestne bolnišnice. Ker pri njem niso našli nikakih osebnih dokumentov in ker je njegova spremljevalka v zmešnjavi, ki je nastala po dogodku zbežala, sprva ni bilo mogoče ugotoviti mladeničeve istovetnosti. V njegovih listnicah so našli dopisnico, nasloveljano na Petra Depetrij, stanujočega v Galisanu pri Pulji. Po tem se je dalo sklepati, da je mladenič od tam doma. Ta domneva se je pozneje, ko je tukajšnja policija brzojavila tamšnjim orožnikom za tozadevne informacije, izkazala za utemeljeno. Včeraj so prišli iz Galisana stariši nesrečnega mladeniča, ki so povedali, da se je Depetrij svojčas preselil iz domačega kraja v naše mesto, kjer je dobil delo kot zidarski podajec; tu je stanoval pri družini Comisso v ulici Luzzatto št. 2. Nesrečnemu mladeniču je bilo komaj 23 let.

Včeraj predpoldne se je policijskim organom posrečilo izslediti žensko, ki je bila v družbi Depetrija. Je 34-letna Viktorija Sesetz, stanujoča v ulici Tiziano Vicellio št. 1. Na kvesturi, kamor je bila takoj odvedena, je ženska izjavila, da ne pozna Depetrija, ker se je komaj tisti večer slučajno seznanila z njim na cesti. Na vprašanje, zakaj je zbežala pred policijskimi organi, pa ženska ni znala najti primerne odgovora.

Druge podrobnosti o izidu zaslišanja niso znane, ker jih policija še hrani v tajnosti.

Samomor težaka.

V bližini športnega igrišča «Vala» na Trsteniku se je včeraj predpoldne zastrupil z octovo kislino 43-letni težak Jurij Bratos, stanujoč na Greti-Serbatoio št. 89. Okoli 13. ure ga je našel neki deček, ki je sporočil žalostno vest njegovi ženi. O dogodku je bila nemudoma obveščena reš. postaja, toda ko je zdravnik kmalu potem prihitel na lice mesta, se je nesrečni težak že boril s smrtjo; izdihnil je tekotom prevoza v mestno bolnišnico.

Ni znano, zakaj je Bratos šel v smrt. Njegova žena meni, da ga je baje privedla do obupnega koraka bolezen, ki jo je smatral za neozdravljivo.

Avtomobilska nesreča.

V nedeljo zjutraj se je trgovec Angel Mora, stanujoč v ulici Chiozza štev. 3, odpravil s svojo ženo in sinom ter svakom na izlet z avtomobilom na kraško planoto. Na cesti med Kozino in Rodikom je izletnik doletela huda nezgoda. Na nekem ovinku je avto, ki ga je vodil Mora, zadel ob občestni kamen in nato tresel se ob drevo. Avto se je pri tem razbil, potniki so pa radi silnega sunka zleteli na cesto in zadobili precej hude poškodbe na raznih delih telesa, le Mora je izkupil z neznatnimi praskami. Ponesrečenci so bili prepeljani v tukajšnji sanatorij, kjer se bodo razen More, ki je bil prepuščen domači oskrbi, zdraviti vsak po par tednov.

Ponesrečen drzen vlom

V noči od nedelje na ponedeljek so neznanci svedroci skušali izprazniti blagajno Trgovsko-obrtno zadruge v ulici Palestina št. 4. S tem namenom so se vtihotapili v vežo hiše št. 20 v ul. S. Francosco, prevrtali v shrambi za premog tiskarne našega lista zid ter se skozi luknjo splazili v skladišče trdnice Zagar. Tam so prevrtali drug zid in tako naposled prišli v urad Trgovsko-obrtno zadruge, kjer so se takoj spravili nad blagajno. Prevrtali in razparali so jo na eni strani, toda njihov trud je bil zaman, denar — okoli 15.000 lir — je bil spravljn v posebni majhni blagajni, ki je bila v večji blagajni. Zlikovci pa očitno niso imeli ne sredstev in ne dovolj časa, da bi premagali to zapreko, zato so morali oditi z dolgim nosom. Policija je aretirala več sumljivih oseb.

Naročajte in širite

„EDINOST“

Vesti z Goriškega

Goriške mestne vesti

ZAHVALA

Splošno slovensko žensko društvo v Gorici si šteje v prijetno dolžnost se javno zahvaliti vsem, ki so sodelovali pri društveni prireditvi «Sneguljka». — Srčna hvala Pevskemu in glasbenemu društvu, ki je nastojilo s svojim ženskim zborom in orkestrom pod spretnim vodstvom gospoda E. Komela; nadalje oseboju Dramat. društva, posebno pa režiserju g. Košuti, in vsem in vsakemu posebej, ki so pripomogli k dobremu uspehu prireditve.

Odbor.

Črešnjev trg v nedeljo in ponedeljek, dne 6. in 7. junija 1926.

na goriškem izvoznem trgu so bile 6. junija sledeče cene:

Črešnjeve cepljenke (vipavke) od L. 1.60 do L. 1.90.

Črešnje črne od L. 2.— do 2.40, Grah od 0.80 do L. 1.—

Sparglji od L. 2.— do 2.30 Krompir od 0.90 do 1.—

Dne 7. junija v ponedeljek so pa bile sledeče cene:

Črešnjeve cepljenke L. 1.80 do 2.20 Črešnje črne L. 2.— do 2.30

Grah L. 0.80 do 0.90 Sparglji L. 2.— do 2.40

Krompir L. 0.80 do 0.90.

Oba dva dneva se je cena črešnjam nekoliko zopet popravila. Dež je prenehal liti kar stalno iz neba ter le tu pa tam pokropi za dobro uro, kar pa ne povzroča škode črešnjam.

Črešnje je bilo pripeljanih v nedeljo okoli 300 kvintalov, v ponedeljek pa okoli 350 kvintalov na goriški trg.

Zveplariji se niso zanimali več toliko zanje, ker je še razpokanega blaga. Pač pa se je morala cena na Dunaju popraviti, ker je deževalo skoro gotovo in v Burgenlandu, zato so pripeljano blago po večini pokupili eksporterji.

Sele sedaj si je mogoče predočiti vso silno škodo, ki jo je napravil dež preteklega tedna. Človeka boli srce, ko čuje naše kmete vzdihovati radi pretrpele škode, ker morajo iz nabranega blaga odvračati 4/5, ker je razpokano in nagnilo.

Le pozno zoreče črešnje, one iz visokih leg ter trde taržentovke so se dobro ohranile. Najbolj je poškodovano blago iz Brd, kjer sta toča in obilnejši dež učinile svoje.

AJDOVŠČINA.

V zadnjem času imamo zabeležiti pri nas par razveseljivih pojavov na gospodarskem in kulturnem polju. Znano je, da je naš trg pretežno trgovsko-industrijski kraj, o čemer je pričal tudi do polpreteklega časa na občinskem pečatu se nahajajoč grb, t. j. strojno kolo in Merkurjev klubok. V naši občini, ki je cvetoč trgovski centrum, se nahaja namreč poleg velike predilnice Brunnerjeve družbe, v kateri je zaposlenih okrog tisoč, po večini domačinih in okoliških, delovnih moči, še več drugih podjetij in zag. med temi tudi valjni mlin trdnice Jochmann, katerega lastništvo je prešlo vsled smrti prejšnjega lastnika, ki je padel v vojni, v popolnoma tuje in strokovno nevesne roke. Podjetje radi tega tudi ni moglo uspevati, posebno ne v sedanjih kritičnih gospodarskih razmerah. Zato je sedanjini lastnik bil prisiljen staviti podjetje na prodaj. In o čemer se je že pred petnajstimi leti razpravljalo, to se je sedaj tudi zgodilo. Zbrala in sestavila se je družba interesiranih trgovcev iz domačega in bližnjih krajev, katera je kupila celo podjetje in bo pričela v najkrajšem času poslovati na lasten račun. Uverjeni smo, da bo gotovo tudi v splošno korist širšega občinstva, kar vsi iz srca želimo.

Drugi nič manj važni dogodke (na kulturnem polju) je otvoritev nove čitalnice, katero nam je preskrbel naš odsek Z. P. D. Po dolgem času se je vendar posrečilo pridobiti v ta namen primerne prostore, četudi le začasno. Dolgo vrsto let smo bili brez nje, kajti svetovna vojna nam je bila takoj ob začetku uničila vse tri takrat obstoječe čitalnice naših bralnih društev. Edino eno teh (strujarsko) je zamogel v svojih lastnih, čeravno skromnih prostorih, isto pred letom zopet otvoriti. Vsi drugi smo bili vsa ta leta prisiljeni trpeti pomanjkanje hrane, kajti malokateri zmoro v današnji draginji potrebne stroške za časopise in knjige, ki jih zamore nuditi društvena čitalnica. Upajamo, da bo ta tudi izpolnjevala to svojo nalogo in da bo obenem svojim članom prijetno družabno shajališče, posebno mladim, da ne bodo prisiljeni si iskati razvedrila in vzgoje v — gostilni. Kakor smo omenili, so sedanjini čitalniški prostori le začasni, čeravno zelo lepi in primerni, da bi si drugih ne želeli. Upamo, pa in ob tej priliki tudi polagamo poklica-nim na srce, da ji preskrbijo čim prej — stalne prostore. Odsek Z. P. D. pa kličemo: **Le naprej po tej poti!**

Končno omenjamo še, da se je vršil pred par dnevi občni zbor naše Lavričeve javne knjižnice. Tiho, skromno in brez hrupa vrši ta knjižnica že 19 let svojo kulturno nalogo, in to z velikim uspehom. Knjižnica šteje četr 2000 knjig in je bilo od njene ustanovitve do danes (odbišli vojna leta) izposojenih nad 18.000 knjig. Vsekakor le po številu. Da se bo njeno delovanje in v bodoče krepko razvijalo, nam kajti novozvoljeni odbor, kateremu priporočamo, da posveti tej važni kulturni ustanovi vso svojo pažnjo.

IZ VIPAVE

Prva točka programa nedeljskega koncerta «Ilirije» je širum znani Verdijev zbor «Va pensiero...» (Pojdij misel...) iz opere «Nabucco». Sledele Lajovićevi skladbi «Ples kralja Matjaža», v kateri se pripoveduje, kako je Matjaž rešil Alenčico iz turške suknosti, in «Pastirski», v kateri se sedmero pastirčkov s petjem in vriskanjem spominja srečno preostalih sedem suhih let. Adamčeve «Kresovale tri devojke» pripovedujejo v živem, narodnem tonu o plesu treh devojk okoli kresa in o njihovem srečanju z mladim junakom Markom, ki si izbire izmed njih družico. Peta skladba: Krekova: «Tam na vrtni gredi» pripoveduje o veliki žalosti dekleta, ko se poslavlja njen dragi. Sledi krasna II. zbirka Mokranjevičevih narodnih pesmi, v kateri je vrsta motivov združena v skladno celoto.

Z Ravnikovo «Poljsko pesmijo», ki popisuje krasoto žitnega polja ob solnčnem zahodu, se prične drugi del programa.

DESKLE

Zopet granate.)

V naši občini pobirajo delavci, uslužbeni pri trdnici Badoni, granate in izstrelke, ostale na našem svetu še iz za vojne dobe. Tako sta na Vodica preiskovala svet Kamenšek Franc, mož dvainpetdesetih let iz Paljevega, in sedemnajstletni Konjedic Josip iz Plavi. Dobila sta v nekem jarku veliko granato, zarito v blato. Previdno sta jo odstranila iz blata, vzdignila jo in jo nesla na pripraven kraj, kar se Konjedic, ki je hodil naprej, spotakne, granata mu mahne na tla, udari ob kamen, se raztrešči in oba delavca sta ležala v krvi. Na pomoč so takoj prihiteli kmetje, ki so delali tam v bližini in ki so čuli pok granate. Na vozičku so nato oba ranjenca pripeljali v Plave, odkoder jih je odpeljal Zeleni križ v Gorico. Konjedic je dobil precejšnjo rano na desnem ramenu, Kamenšek je pa na granata zdrobila desno roko. Prejšnja žrtev granate na Vodica še ni zapustila bolnišnice, ko je ta sprejela že dve novi žrtvi.

IZ OZELJANA

V nedeljo dne 6. t. m. smo položili k večnemu počitku mater in staro mater splošno znane in ugledne družine Spacanove na Otavi (Drejkove). — Pokojnica je doživela lepo starost 87 let. Skozi dolgo vrsto let svojega življenja, ki je bilo tudi dokaj bridko, pokojnica ni klomila, ampak vztrajala in z še toliko večjo vnemo koristila družini. Vzgojila je dva sina, Franca in Jožeta, ki sta ji bila v čast in ponos. Jožef je žalibog prerano umrl kot posetnik in trgovec v Lokavcu pri Ajdovščini. Franc, trgovec, trgovec, daleč na okoli dobro znana osebnost, pa gospodari na domu, ki si ga je s svojo pridnostjo in bistroumnostjo ustvaril in povzdignil na visoko stopnjo napreda. Pokojnica je bila širum znana kot blaga mati, vzorna gospodinja, dobrosrčna žena in prava pomočnica revežev. Da je bila splošno priljubljena, je pokazal njen veličastni pogreb, ki se ga je udeležila naravnost ogromna množica občinstva. Ljudje so prišli od blizu in daleč, da še enkrat počaste spomin blage žene, ki je popolnoma zadostila dolžnostim te solzne doline. Naj ji bo lahka domača zemlja, ostali družini, katero je pokojnica brezmejno ljubila, pa naše najiskrenejše sožalje.

KOBARIŠKI KOT

Vsakemu svoj čemščini.

Razne sekcije za uravnava hudournikov v nemški Avstriji so toliko časa pritiskale na oblastnike, da se jim je po dolgem molenovanju in prvotni trdnosti vendar le dovolilo, da smejo sprejeti nekaj naših delavcev. Uvideli so, da brez tujih zidarjev mora zastati ves hudourniški aparat in inženirji so bili v nemajhnji zadregi, ker domači delavski material ni sposoben, da bi se mogel lotiti takega večjega dela. Radi brezposelnosti silijo k uravnava hudournikov najrazličnejši elementi in celo študentje, a lahko si mislimo, kako mora delo napredovati s takimi delavci. Delo je namreč težko in zahteva dolgotrajne vaje, za kar so le naši delavci, ki so že z mladega bili zaposleni okoli hudournikov.

Delo-tožje starih palirjev

Tako se je našim delavcem vendarle posrečilo, da so dobili vsaj nekateri dela in zaslužka. Stevilo je sicer omejeno, a nekaj je vendar le. Škoda, da se je pri tem prezrlo nekaj starih palirjev, kateri s težkim srcem gledajo, kako tovariši odhajajo k priitljenemu delu, sami pa morajo ostati doma. Že od nekdanj vajeni vsakoletne selitve se čutijo sedaj kakor ptica selivka zaprta v kletki.

Sicer so se pa delavci že precej poizgubili. Mnogo jih je šlo na Trbiž, drugi so se pa že kam potaknili, ker doma ni obstanaka.

Kovačeva kobila in čevljarjeva žena sta navadno bos.

Pregovor pravi, da sta kovačeva kobila in čevljarjeva žena navadno bos. Enako je pri nas. Naši delavci zahajajo k uravnava hudournikov v Avstrijo že nad 50 let. Tozadevna dela v Šleziji so že končana, enako se bliža koncu Gornja in Dolnja Avstrija, sledita Stajerska in Solnograška, mnogo se dela sedaj na Koroškem — večino teh del so izvršili naši delavci! Ako pomislimo, da je to stalo lepih milijonov in da imajo v Avstriji za uravnava hudournikov cel aparat z 100 inženirji ter se to vendar izplača deloma z izboljšanjem vodnih sil, se moramo le čuditi, da se pri nas doma to dejstvo le premalo upošteva.

Preoblična struga Nedilže.

V Breginju se je sicer napravilo že mnogo jezov in tudi v Sedlu se je že marsikaj napravilo, a glavno vendar le manjka, namreč uravnava Nedilže. Od loškega mosta do Robiča na daljavi 6 km je prod povprečno 100 m širok, kar znači, da bi z uravnava Nedilže pridobili 6000 ha sveta, kar bi bilo za naše kraje eminentnega pomena, ker sveta nimamo ravno preveč. Nedilže teče tukaj po ravnem in bi uravnava ne delala ne težav ne posebnih stroškov. Svet, kjer imajo v Podbeti najlepše in največje njive, enako tudi v Kredu, je nastal ravno na prod Nedilže. Seveda je morala poskrbeti za to mati narava. Ako bi ji še mi nekoliko pomagali, bi imeli najdalje v 20 letih 6000 ha lepega rodovitnega sveta. Kar čudno se mora zdeti: Naši ljudje so uravnali nešteto hudournikov po Avstriji, doma pri hiši gledajo vsako ped zemlje, gorje sosedu, če stopi na tujo sejožet.

Pravda za celovo senco.

Pravda sledi pravdi. V Bojani na pr. se tožita sosed za 6 m sveta, kar že do sedaj stane lepih tisočakov — Nedilža pa si prost izbirata pot po najlepšem ravnem svetu! Tam, kjer bi lahko bile najlepše njive in travniki, čepi par vrbovih grmov, ki čakajo, kdaj jih Nedilža prežene, da se kmalu potem ukoreninijo na drugem bregu! Ako bi bili Kotarji oni denar, ki so ga po nepotrebnem zapravljali, porabili za uravnava Nedilže, bi imeli nekoliko več trdnih kmetov in marsikateri, ki mora

dandanes po svetu s trebuhom za kruhom, bi lahko ostal doma.

Električna razsvetljava v Breginju.

Kakor smo že svoječasnno omenili v «Edinosti», se nameravajo Breginjski preskrbeti z električno razsvetljavo. Za med vojno uničene gozdove imajo na razpolago vsoto 17.000 lir, katere pa smejo porabiti le v kako javno napravo, zato so se odločili za elektriko, kar je vse hvalje vredno. V Sedlu nimajo sicer nikakega fonda, a namerava tudi tukaj neki domači podjetnik izkoristiti neko vodno moč, kar je zopet vse hvalje vredno. Čudno pa je, da dve vasi, ki sta oddaljeni 1725 m in mimo katerih teče eden in isti potok, nameravata vsaka posebej svojo električno napravo. Koliko manj stroškov bi bilo, ako bi se obe vasi tozadevno združili!

V Borjani so imeli v četrtek šolsko veselico. Neumorni delavnosti g.čne učiteljice Omanen se je zahvaliti, da je veselica uspela v vsakem ozru jako dobro. Prireditve je bila tem pomembnejša, ker je bila do sedaj sploh prva tako prireditve. Borjana, sestojeca iz spodnje in zgornje vasi, je precej velika, a je kljub temu med onimi redkimi vasmii, ki nimajo nikakega društva. Nikogar niso imeli, ki bi se za to pobrigal, dandanes je pa skoraj prepozno ali pa vsaj otežkočeno. — Udeležba je bila seveda, kljub slabemu vremenu, mnogoštevilna, posebno matere so bile navdušene, in po končani veselici je bilo mnogokrat slišati: Le, kdo bi si bil mislil —?!

V Sužidu (vas med Kobaridom in Robičem) se je v terek pripetila grozna nesreča, katere žrtev je postal 37-letni Jožef Manfreda hšt. 5. Približno ob 10. uri zjutraj je sosedje prestrašil zamolkel pok in so takoj sumili, da gre za nesrečo. G. učitelj in še druga dva fanta so stopili v hišo, kjer pa gost dim ni dopuščal, da bi videli, kaj se je zgodilo. Sele ko se je dim nekoliko porazgubil, se je trojici nudil žalosten prizor. Na tleh poleg prevrnjene stolice je ležal gospodar mrtve, ožgan po obrazu in prsih z razmesarjenimi rokami. V strahu, da še kaj ne eksplodira, so se odstranili ter obvestili o dogodku orožnike, ki so zastražili hišo. Drugi dan popoldne je prišla na lice mesta komisija, ki je dognala, da je nesrečnika eksplodiral v rokah ali pred njim na mizi zavitek (kakih 1000) kapselnjov, kakršne rabijo za zažiganje dinamičnih patron. Ponesrečenec je razmesarilo obe roki, hudo ranilo eno nogo, hipno smrt pa je povzročila zevajoča rana na vratu, kjer so bile pretrgane odvodne žile. Kako se je pripetila nesreča, pa ni mogoče dognati. Eksplozija je bila precej silna, kar se pozna po vrtrih vratih, oknih in omarah. Pokojni Jožef Manfreda je bil predsednik mlekarne in ud izobraževalnega društva ter sploh inteligenten človek. Bil je poročen komaj štiri leta ter zapušča vdovo in 2 majhna otročka, zato je njegova nesrečna smrt povzročila med vaščani in okolišnih splošno žalost in sočutje. Bil je dolgih sedem let pri vojaki, smrt mu je prizanašala ves čas tekotom vojne in ga doma ukradla svojem na tako grozen način. Kot srečo v nesreči je smatrati, da je bil ponesrečenec sam doma v svoji hiši št. 5 in je bila tačas njegova žena z otroci na ženinem domu, drugače bi bila nesreča lahko še večja.

Iz tržaške pokrajine

SEŽANA

Dne 28. maja t. l. je sklical naš g. poteštav. Plovano vse člane prejšnjega godbenega odseka na sestanek z namenom, da bi se ustanovila v Sežani nekaka občinska godba.

Z veseljem pozdravljamo ta korak g. obč. načelnika, saj je že zadnji čas, in res velika potreba, da Sežana vsaj malo zopet ozivi. Kmalu bo eno leto, odkar je bilo razpuščeno gasilno društvo z godbenim, dramatičnim odsekom, knjižnico in čitalnico.

G. občinski načelnik je uvidel in razumel potrebo Sežancev, ki so bili vedno zelo delavni na kulturnem polju in razvijali svoje moči v raznih kultur. društvih in je na sestanku obljubil, da bo delal z vsemi močmi na to, da se zopet ustanovi godba. G. načelnik je lahko gotov naše hvaležnosti, če bo to v resnici dosegel.

Omenjenega sestanka se je udeležil tudi g. Franc Lukman, čeprav nepovabljen, in se je predstavil g. poteštavu kot zadnji predsednik godbenega društva. To pa ne odgovarja resnici, ker je zadnji predsednik bil g. Mihael Škrinjar, takr. predsednik gasilnega društva. Zadnji čas svojega delovanja godba ni bila več samostojno društvo, ampak se je priključila kot godbeni odsek gasilnega društva.

IZ AVBERJA

Pred nekoliko dnevi so pastirji iz vasi Ponikve našli na občinskem pašniku v neki podzemski jami, globoki kake tri ali štiri metre, človeško okostje. Županstvo je to najdbo javilo okrajni preturi v Sežani. V soboto 5. t. m. je prišla na lice mesta sodna komisija. Izvlekli so iz jame okostje, na nogah so bili še čevlji, seveda močno segniti, tako tudi usnjati pas in torbica za patrone; ugotovili so, da je okostje avstrijskega vojaka-topničarja. Obleka je popolnoma segnila. Tudi legitimacija v moli škaticli je popolnoma segnila, tako da niso mogli ugotoviti identitete vojaka. Okostje je komisija vzela s seboj v zaboju v Sežano. Kako je vojak zašel v jamo, kdo ve, morda je sam padel notri ali je bil nad njim izvršen zločin.

Znanost in umetnost

V uvaževanje kritiku „Naših odrov“

Ne rad sicer, toda prisiljen sem, da vzamem na ta način v zaščito našo najvažnejšo goriško kulturno institucijo Ljudsko gledališče, proti kateremu so gotovi ljudje že na vse načine rovarili in na katere razne se skuša v svoji ambicioznosti posebnostne čase producirati neki gospod pod šifro Igar V. — s svojimi kritikami v «Edinosti», kot je to tudi storil v «Edinosti» od 3. t. m. pod «Naši odri». Ko bi bilo vse to iz ljubezni do stvari storjeno — jo, kako bi bil človek tega vesel, ker bi pričakoval nekakoj objektivnosti, ki bi posljala iz najstrožjega pesništva. Še več! Kar sem mogel zasledovati «kritike» pod imenom šifro v letoš. sezoni, je sikala vedno iz njih neka prikrita škodoželjnost, da niti

ne govorim o naklonjenosti. Menda bi pač zaslužil kdo izmed igralcev nekoliko moškega priznanja, če je svojo ulogo dobro odigral! Nočem govoriti o sebi, ker sam sem bil včasih deležen nekakega «božanja» toda o drugih govorim, ki so se v resnici iz ljubezni do stvari žrtvovali, v resnici pa želi nepriznanje in nehalnost. Da bi se pa zamoglo črpati iz teh kritik le en sam nasvet — kar bi morala pametna kritika v glavnem nuditi, — tega nisem zamogel beležiti ves čas ni enkrat. Koristila v bistvu ni ničesar. Nasprotno. Imela bi lahko vse polno kvarnih posledic. K sreči se naše gled. občinstvo ni dalo potegniti na kriv pota in igralci, ki jim ne manjka trdnostne vere, si niso pustili vzeti ne veselja ne ognja do našega vzvišenega pokreta. Stvari bi niti zdaleka ne podgreval, ko bi vse to ne imelo lahko hujših posledic in ko bi ne zadevalo ugleda tudi ljudi, ki so si v najtežjih razmerah stekli nenejnih zaslug za obstoj Ljudskega gledališča v Gorici. Že vsak vrabec na goriški strehi ve, da je g. Kozman ustanovitelj in glavni stebel Ljudskega gledališča že od nekdanj. Brez njega bi morda šlo že davno vse vkup rakom žvižgat. Danes stoji to gledališče že na precejšnji višini, kar priča že repertoir, jasna slika slehernega gledališča, in razna priznanja odličnih naših pisateljev. Kaj takega se pa ne doseže kar v enem letu, kot trdi to «kritik», temveč je to sad večletnega truda. Torej zasluža g. Kozmana ni samo ta, da nam je dal Bratuža in Košuto, temveč pripomogel je tudi k marsikomu. Čemu torej biti neiskreni? Pravijo, da de mortuis nil nisi bene — ne, tudi živim priznamo, kar ima dobrega na sebi, in bodimo jim hvaležni za vse dobro, kar nam nesebimo izkažejo. Naj jih li kamenjamo v svesti si, da jim potem po smrti postavimo spomenik? Bodimo odkriti, pogledmo si v oči in predvsem bodimo nepristranski. Vsakemu svoje. I najhujšemu sovražniku moramo pač priznati njegove vrline.

Dotaknem naj se sedaj ob tej priliki tudi «kritike» izpod istega peresa o «Zemlji», objavljene v «Edinosti» z dne 25. IV. 1926, ki bi služila tudi lahko v boljso presojo vseh drugih «kritik». Zmurevaril je to stvar namreč takrat, da ni bila za nikamor. Ukreniti takrat ni bilo drugače, ker so nekateri zadnji hip zboleli. In kakšne težkoče se pojavijo ob razdeljevanju vlog, posebno če jih je več, to ve le oni, ki je to že poskusil. Celo na gledališčih pri plačanih in legalno vezanih igralcih se porajajo sitnosti, kaj pa šele pri naših igralcih diletantih, ki ne dobe za ves svoj trud niti borega fیکا (da niti ne govorim o hvaležnosti) in ki jih družijo le ideali in ljubezen do svete stvari. Treba je zasedi igro pač z močmi, ki so na razpolago. To le na znanje in v objektivno presojo. Stvar pa, ki se je mislim v glavnem dotakniti radi te «Zemeljske» kritike, je ta, da ti ta g. «kritik» poudarja na pr. da bi Janez, — ki ga je podal g. Malnar šit v skladu z mojimi režiserskimi intencijami povsem dobro, — moral biti «bab-jek» in niti zdaleka ne oni «butelj», kakršne srečamo na kmetih med alpskimi Nemci vse polno; torej mesenost mesto ene instinktivne želje po potomstvu, po naravnih igračkih, kot je tudi sama prava igračka narave. Človek, to vendar ni malenkost, ker ravno ta vloga je, ki dokaj pripomore k razpletu cele komedije. S tem je pač obrnjen skoraj ves smisel igre narobe. «Zemlja» je komedija, ki si jo je treba tudi pravilno tolmačiti. Schoenherr ustvarja pač tipe, kot jih je Bog dal, ter jih potem v svoji norčavosti pošlje včasih v hribe med ljudi. V koliko pisec kritike pozna druga dela, ne vem, ker se v podobnem seiranju drugih del še ni javno produciral; konstatirati pa moram pri njem napačno tolmačenje tendence Schoenherrjeve «Zemlje», katero si je upal javno kritizirati in žigosati.

Sploh pa anonimne kritike naj bi se ne trpele več. Kdor javnosti govori, naj tudi javno nastopi, naj se podpisše, da vemo vsi, kdo je! Vsakdo lahko kritizira v časopisu, ampak podpis naj se! Zato pa nič več izza grma psevdonimizma. Čemu se bati? Le ven s polnim imenom ob vsaki priliki, bo bolj kavalirsko! Zahrbttnih napadov iz zasede ne maramo več!

Just Košta

Izlet kmetijsko-nadaljevalne šole Bilje-Gradišče

Ta izlet, ki se je vršil dne 30. maja v Fogliano v Furlaniji, se je zelo dobro obnesel. Izlet je vodil voditelj kmetijske nadaljevalne šole Bilje-Gradišče g. Koglot Josip, udeležila pa sta se ga tudi priznana kmetijska strokovnjaka gg. dr. D. Tonnizzo, ravnatelj kmet. urada v Gorici, ter dr. P. Vallig, vodja sadjarsko-vinorejskega oddelka na istem uradu. V velikem številu pa so se odzvali gospodarji-kmetovalci, oziroma njih sinovi, in sicer 42, največ iz Volčje Drage (10), Gradišča (8), Bilj (6) med temi tudi župan g. Dominik Josip, Bukovica (6), Vogersko (5) s predsednikom tamkajšnje kmet. zadruge Lutmanom Josipom, Prvačiča (5) ter Orehovalje (1) in Peč (1). Zastopano je bilo tudi kmetijsko društvo v Gorici po svojem predsedniku dr. Josipu Troštu. — Namen tega izleta je bil predvsem ta si ogledati umno in vzorno urejeno gospodarstvo g. Dr. Cosola Gine v Fogliano. Resnično nas je g. dr. G. Cosolo z veseljem in prisrčnostjo sprejel in nam neutrudljivo skozi dobre tri ure razkazoval vse potanosti svoje moderne urejene kmetije. Videl smo vzorno urejene in gojene nasade breskev, brez izjeme nizke rase, ki obetajo bujno letino, dalje krasne nasade murv in trt. Skoro odveč bi bilo opomniti, da so vsi nasadi novi, iz povojne dobe. Zanimivo je vedeti, kako in koliko je pokončala v teh krajih bojne virove vojna trud in ponos vsakega kmetovalca — njegovo kmetijo:

Samo en primer: dr. G. Cosolo je pridelal pred vojno približno 1400 hl vina in po vojni? Recni in piši: 20 hl. — V istem razmerju seveda tudi vsak drugi kmetovalec v bližini Fogliane. — Čudili smo se tudi lepi govej živini, ki je držana v popolni snagi. Dr. Vallig je lepo opozoril vse izletnike, da kot ni zdrava za človeka umazanost sama na sebi, se kaže še bolj škodljiva, če živijo v družbi z več ljudmi, ki so recimo neomiti, potni, ki ne zračijo bivalisti itd. Tako z živino: Okna morajo zračiti hlev in sicer tako, da prihaja zrak v smeri pod strop in ne naravnost živini v glavo; dlaka mora biti snažna, voda (urin) mora odtekati po kanalu skozi hlev (kanal bodi tudi pogrnjen) in od tu naravnost v greznico. Pri tako urejenem hlevu in tako negovani živini ne bo smrdu v hlevu in dušik te ne bo pekel v oči. Hlevi se nadalje redno belijo z apnom, pred vhomod je tudi potreseno apno to pa zato, da si živina predno vstopi v hlev, razkuzi parklje in prepreči razširjenje kuge na parkljih. Dr. Cosolo ima tako natroseno apno celo pri vhomod na dvorišče, torej dvakrat; čudno je le, da niso hlevi bolj visoki. Živina ima samo jasli in nobenih lestev nad glavo, iz katerih bi cukala krmo. To je tudi nekaj, kar naš kmetovalec rad ne sliši; po večini vidiš v naših hlevih lestev, katera pa je prvič nepotrebna, stane denar in na koncu je še škodljiva. V naravi, ko živina pase, se sklanja k zemlji in ta položaj je najbolje ohraniti tudi v hlevu. Če krmiš iz lestev, tedaj postane s tem, da se mora vzpenjati do njih, sedlasta. Pri konjih je najboljša, da nimajo niti jasli, temveč seno naj pobirajo kar s tal; le za krmiljenje z ovsom naj bodo v višini glave bodisi jasli ali kaj pripravne, to pa iz razloga, ker bi se oves raztresel in porazgubil, če bi bil po tleh, bi si ga žival tudi težko pobirala.

Živina v hlevu je lepa; največ občudovanja je vzbudil 10 in pol kvintalov težki bik in poleg njega njegov tovariš, — ki je čepav star komaj dobro leto, že močan, kot bi jih imel vsaj tri.

Dr. Cosolo ima več pristav, toda povsod vse popolno urejeno; veliko važnost polaga tudi na gnojnike. Ti so navadno ob strani, na dvorišču, betonirani, bolj plitvi, kot globoki. Iz hleva ven vodijo kanali v gnojnico, tako da ne gre gnojnice prav nič v zgubo. Gnoj sam je skrbno ohranjen in pravilno namakan iz greznice. Opazili smo seveda, da se v Furlaniji ne štedi s slamo za stelo; tako se tudi potom gnojnih jam producira mnogo gnoja. In pri nas? Po naših vaseh — in to brez izjeme — se po vseh — se razliva gnojnica po dvoriščih in cestah; navadno bodi kmetovalec povrh se obro, ker mora plačati predpisano kazen iz higijskih ozirov, ko ga orožniki naznanijo politični oblasti. Da bi se spametoval vsaj sedaj, ne! Ravno nasprotno in navadno pravi: «Kaj sitnarijo...» Dr. Vallig nam je povedal, da se zgubi letno na Gorškem prav gotovo za en milijon lir samo na gnoju, ki gre na ta način v zgubo.

Novost je bila za nas izletnike «Silos» za seno. To je shramba, v kateri se pripravila seno na isti podlagi, kot recimo kislilo zelje v sodih. Pomen silosa je največ v tem, da ni treba sena predolgo sušiti. Dovolj je, da ga enkrat obrnem, vržem v silos in tam nekako sprešam. V silosu ostanet rava približno dobre štiri tedne, popolnoma (hermetično) zaprta. Travo, ki jo je bilo treba tudi nekoliko posušiti, saj bi sicer splesnila, začnem nato lahko krmiti. Vsakokrat pa se nora zopet pogrniti s pokrovom da ne pride do nje zrak. Trava ohrani dober okus in je živini zelo tečna. Pri tej priliki bodi povedano, da imajo v naših krajih kmetovalci to slabo navado, da travo sploh presušijo in postane taka, kot slama, se drobi in nima tudi mnogo redilnosti. Glede silosa pa bi pripomnil, da se uporablja tudi mnogo v onih krajih, kjer je vreme zelo nestalno in je težko kmetovalcu posušiti travo. Silos kot tak je enostaven. Štirikotna shramba, recimo 1½ meter v kvadratu, dno in stene navadno betonirane, ali vsaj zelo gladko ometane, na vrhu kamnit pokrov, ki shrambo dobro zapira. Pod eno streho se nahajajo navadno dva ali trije taki «dimniki», če smem tako primerjati silos. — V začetku sem omenil tudi nasade murv. Pri dr. Cosolu smo videli tako cepljene murve, kot tudi krasne murve travnike. Na teh murvih travnikov raste z drugo besedo namesto trave murva in sicer necepljena. Strokovnjaki so mnenja, da bi postala lahko marsikatera njiva ravno v gorški okolici na ta način mnogo rentabilnejša, kot pa je sicer. Na vsak način moramo mi kmetovalci to novo uredbo, ki je bila v notranji Italiji že davno poznana in priznana stvar, upoštevati in na vse zadnje tudi sami uesti.

Omembe vredna je tudi vinska klet. Umevno, da je zidana po vseh predpisih. Prostorna, svetla, visoka; posoda vsa nova. — Končno naj omenim še poljedelne stroje, tako stroj za sejanje, okopavanje, plelje, oranje itd. Čudež je bil za naše oči, ko smo videli, da na samem grušču raste lepa trava, žito in da uspevajo tudi nasadi; seveda namaka dr. Cosolo to saharso puščavo bistra Soča, katero umetno napelje, koder in kadar le želi. — Na zadnje smo obiskali dom kolonov, kjer živijo skupno v miru in slogi nič manj kot štiri družine. Omenjam, da tukaj ne poznajo pravila, češ nevesta v hišo, mir iz hiše. Stanovanja snažna in lepa, prostori pa, kjer živijo svilodi naravnost čisti in vzorno čisti. Vse opisano smo si ogledali v Fogliano največ, deloma tudi v Sent Petru ob Soči. — Kot povedano, so strokovni del zletu spopolnili s poljudno razlago g. dr. Valliga ter učit. Koglova. G. dr. Cosolo ter dr. Tonnizzo sta z veseljem in vpludno skrbela za kontinuiteto aranžmaja. Vsem štirim bomo vsi izletniki ostali hvaležni za užitek in pouk, ki smo ga bili deležni v njih družbi.

G. učit. Koglot nas je pripeljal vse izletnike v redu in brez najmanjše nepravilnosti mimo svetišča v Sredipolju in Gradišče ob 7. uri zvečer v Bilje. Tu smo se razšli z željo in prošnjo do poštvalnega g. učit. Koglova, da nas čimprej popelje s seboj v kraje zopet, kjer bomo imeli priliko videti umno gospodarstvo in učiti se iz njega. Marsikateri izmed nas bi rekel: Vsaj hlev si uredim ter gnojnik za enkrat in posadim ta in ta drevesca ter tako in tako; drugi zopet: Na živino bomo odšel bolj pazili. Na vsak način prijatelji ne smemo misliti, da je naš dom beračija in mi na njem gladnež, ne, naš dom je še lep in velik in mi na njem svobodni in neodvisni gospodarji; v njem je še mnogo več, kot mi slutimo, je zlato še in zakladi in grad — naš dom nad njimi, samo dvigniti jih je treba. Povrnimo se k zemlji, silimo in rjemo vanjo in življenja bo za vse nas, še več, življenja vselega in srečnega. Kaj pa je lepšega kot dom na gričku, ali v poljani ter božji mir in zadovoljstvo v njem? Tovarši, sedaj in prihodnji, če bomo nadaljevali in vztrajali v tem pravcu svoje obrabze, tedaj nam postane nedelja za res dan, ko bomo občudovali in se veselili božjega in svojega dela. Do svidenja torej. — Kmet-izletnik.

Borzna poročila.

Milan, 7. junija.
London 129.4, Pariz 82.50, Svica 514.25, Berlin 635, Praga 78.85, Beograd 47, Amsterdam 10.73, Bruselj 83, Madrid 404, New York 26%, Bukarešt 10.25.
Vojnoškodninske obveznice 69.10.

MALI OGLASI

BERLITZ-SCHOOL Via Torre bianca 21, pouk in prevodil v vseh jezikih. (789)

POTNIK, priden in pošten, vešč slovenskega in italijanskega jezika se išče. Via Giuliani 42, Sv. Jakob; od 6—7 zvečer.

PRODAM sobno opremo, stanovanje dam v najem. Rojan, Moreri 138. 898

POSESTVO v Furlaniji, gospodarsko poslopje, 20.000 m² ograjenega zemljišča se prodaja. Pisati Peterlin, Rojan, Vico delle Rose. 899

BABICA diplomirana sprejema noseče na dom. Madonnina 10, II. 891

SLOVENKA, vešč slovenskega, italijanskega, nemškega in češkoslovskega jezika, z večletno prakso išče službo v prodajalni jestvin v Trstu ali v bližini. Ponudbe pod «Postena» na upravnistvo. (868)

BRIVSKI POMOČNIK se sprejme takoj. Taučer R., Opčine. 875

PEK dobi takoj službo v Soči pri Bovcu. Ponudbe na Ano Flajs, Soča 66. 877

GOSTILNA «Vila Profesor» v Borštu, vinograde in drugo oddam v najem proti primerni kavciji. 801

TRGOVSKI pomočnik s 4-letno prakso v mešani stroki, išče službo. Sprejme tudi mesto skladiščnika. Rudolf Škrinjnar, Sežana 142. 802

BABICA, izkušena, sprejema noseče. Ulica Chiozza 50. 885

BABICA, avtorizirana, sprejema noseče. Govori slovensko. Slavec, Via Giulia 29. 668

BABICA, avtorizirana, diplomirana, sprejema noseče. Adele Amerschitz-Sbaizer, Farneto 10 (podaljšana Ginnastica), lastna vila, telefon 20-64. 800

TROPINOVEC, pridelek «Zadružne žganjekube» v Dornbergu (Montespino), je pristen in po ceni. Razprodajalci naj se obrnejo naravnost na tvrdko, ki razpolaga z veliko zalogo in ga razposilja v vsaki množini. 802

GLYCOL. Jako učinkovito sredstvo posebno v poletnem času in v vročini. Kdor se čuti sižab na živcih in trpi na glavobolu, naj uporablja edino le «Glycol», ki odzdravi v najkrajšem času. Stena steklenici L 720. Za celo zdravljenje zadostuje 8 steklenic. Dobiva se le v lekarni Castellanovich, Trst, Via Giuliani 42 (Sv. Jakob). 836

VODA «DELL'ALABARDA» PROTI IZPADANJU LASI. Vsebuje kinin in je vsled tega posebno priporočljiva proti prhljaju in za ojačenje korenin. Steklenica po L 6 se dobiva samo v lekarni «Castellanovich», Trst, Via Giuliani 42. 837

PRSNI SIRUP priporočljiv proti kroničnemu kašlju in bronhialnim afekcijam. Steklenica za odrasle L 7.50, za otroke L 5.—. Dobiva se samo v lekarni Castellanovich, Trst, Via Giuliani 42. 721

NOVA ZALOGA KOLES

100 koles za oddajo vedno pripravljenih od L 450.— naprej. Potrebščine in material za izdelovanje koles. 618

G. Miloch & C.

Trst, XXX oktobra 4

Zaloga domačih vin.

Vipavsko, istrski refošk in kraški teran. Na bebelo in za družine Viale XX settem. bre 94 (prej Acquedotto) na drobno in za družine Via Giuliani 32. Telef. 2-41

Priporoča se lastnik
552 FR. ŠTRANCAR.

VOZNI RED

CENTRALNA POSTAJA

TRST - TRZIC - CERVINJAN - BENETKE

Odhodi: 5.30; 6.10; 8.05; 10.05; 13.30; 14.55; 17.—; 18.—; 18.15; 19.30; 23.45.

Dohodi: 5.30; 8.10; 10.—; 11.05; 13.10; 14.15; 17.—; 18.25; 20.35; 23.25; 23.50.

TRST - GORICA - KORMIN - VIDEM

Odhodi: 5.40; 6.25; 7.10; 8.20; 12.45; 15.35; 17.30; 19.55.

Dohodi: 7.53; 8.55; 11.50; 14.35; 18.—; 19.—; 20.—; 22.55.

TRST - NABREŽINA - SV. PETER - POSTOJNA

Odhodi: 1.—; 5.05; 7.—; 9.25; 11.30; 14.45; 16.30; 18.40; 19.45; 20.20; 21.05.

Dohodi: 4.—; 7.—; 7.35; 8.30; 9.15; 11.25; 12.35; 16.42; 18.43; 20.15; 21.35; 23.10.

DREŽAVNI KOLODVOZ

TRST - BUJE - POREČ

Odhodi: 5.—; 10.—; 13.55; 18.25.

Dohodi: 7.50; 12.15; 18.10; 21.15.

TRST - GORICA - PODBRDO

Odhodi: 6.10; 6.50; 12.—; 17.35; 18.35.

Dohodi: 7.37; 11.51; 15.35; 21.25; 22.40.

TRST - HERPELJE - PULA

Odhodi: 5.20; 11.55; 12.30; 19.05.

Dohodi: 7.32; 9.50; 16.04; 21.32.

Tovarna Ivana Kacina

Gorica P. Tommaseo 29
Ima vedno v zalogi izdelane pianine, harmonije, orgle. — Prodaja na obroke.
Zahtevajte cenik. (658)

Darove za birmo

po ugodni ceni dobite v zlatarni
ALBERT POVH
Trst, Via G. Mazzini 46 66

Zdravnik za zobe in usta

Dr. Lojz Kraigher
sprejema vse dni v tednu
v Gorici na Travniku št. 20
ob sobotah in nedeljah pa tudi
v Ajdovščini št. 146
nasproti ljudskemu vrtu (550)

KRONE po 2.10

plačuje 549
ALOJZIJ POOH, Piazza Garibaldi 2
prvo nadstropje
Pazite na naslov! Pazite na naslov!

Insertirajte v «Edinosti»

TISKARNA «EDINOST» TRSTU

Izvršajo vsa tiskarska dela v najmodernejšem stilu kakor tudi v večbarvnem tisku. Razpolaga z najmodernejšimi stroji, črkami, Lynotype, stereotypjo ter rotacijskim strojem. Vsa naročila se izvršujejo točno in po zmernih cenah.

Ulica S. Francesco d'Assisi 20

PODLISTEK

JULES VERNE:

Skrivnostni otok

Ko sta se lovca o tem pogovarjala, sta se nahajala v gozdu blizu Hvale. Tu so rastla krasna drevesa, ki so bila do 200 čevljev visoka in ki jih urojenici Nove Zelandije imenujejo «kaurije».

«Zdaj mi je prišlo nekaj na um, gospod Spilett, je začel vnovič Harbert. Če splezam na enega teh kaurijev, bi se mogel razgledati po okolici.

«Seveda, je odgovoril poročevalec; toda ali boš mogel splezati do vrha tega velikanca?

«Poskušal bom, je odgovoril Harbert. Naglo in spretno se je mladenič pognal na spodnje veje, ki so bile tako porazvrščene, da so mu znatno olajšale plezanje, in že čez nekaj minut je bil na vrhu, ki je znatno prekašal listnato streho gozda.

S te visoke točke je Harbert videl vsi južni del otoka od Celjustnega rta na jugovzhodu pa do Kačastega predgorja na jugozapadu. Na severovzhodu se je dvigala Franklinova gora, ki je zakrivala četrtino otoka.

Harbert pa se je mogel vključiti temu razgledati po vsem do tedaj nepoznanemu delu otoka, kamor bi se bili utegnili zateči do-

S potrjim srcem javljava vsem prijateljem in znancem žalostno vest, da je najin mili sinček

KASIJAN ŽERJAL

v nežni mladosti 11 mesecev, v nedeljo 6. t. m., ob 4½, izdihnil svojo mlado dušo.

Pogreb predragega pokojnika se bo vršil v torek, dne 8. t. m., ob 6. uri pop. iz hiše žalosti št. 338 na domače pokopališče.

ŠKEDENJ, dne 6. junija 1926.

Miroslava in Ernest, stariši.

NASMEH VESELJE ZDRAVJE

Kadar so vaša čreva in vaš želodec res čisti in urejeni, tedaj le težko obolite. Za očiščenje želodca in črev je še najboljši čistilni žokladni bonbon ARRIBA.

Je to odvajalno sredstvo, ki učinkuje z vso gotovostjo pri starih in mladih. ARRIBA prinese v hišo nasmeh, veselje in zdravje.

ČISTILNI ČOKOLADNI BONBON
Kajenje - žokladni bonbon - Alla Modica della Salute - Cor. S. G. - Trieste - S. O. - Olcino.
Glavni zalogar je spletni za izdelavo in kolonije: Adolfo Cichini - Trieste - Via S. Nicolò 11.

Zobozdravnik

Med. U. dr. D. Sardoč
specijalist za ustne in zobne bolezni

perfekcioniran na dunajski kliniki
ordinira v TRSTU

Via M. R. Imbriani 16, I. (prej Via S. Giovanni)
od 9-12 in od 3-7 606

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrovana zadruga z omejenim poročilom
uraduje v svoji lastni hiši
ulica Torrebiana 19, I. nadst.

Sprejema navadne hranilne vloge na knjižice, vloge na tekoči račun iz vloge za čekovni promet, ter jih obrestuje

po 4%

večje in stalne vloge po dogovoru.

Sprejema «Dinarje» na tekoči račun in jih obrestuje po dogovoru.

Davek od vlog plača zavod sam.

Daje posojila na knjižice, menice, zastave in osebne kredite. — Obrestna mera po dogovoru.

Na razpolago varnostna celica (safe)

Uradne ure za stranke od 8½ do 13
In od 16 do 18

Ob nedeljah je urad zaprt.
Štev. telef. 25-67. 607

Najstarejši slov. denarni zavod

Ko sta Nab in Harbert kaki dve milj daleč od granitne hiše tavalja ob obrežju, sta ulovila krasno želvo. Bila je to ogromna želva iz družine midas, katerih hrbtni ščit odseva v krasnih zelenih odtenkih.

Harbert je zagledal žival, ko je šla med skalovjem k morju.

«Sem kaj, Nab! je vzkliknil. Sem k meni!» Nab je naglo pritekel.

«Lepa žival, je rekel Nab, toda kako naj jo ulovimo?

«Nič lažjega, Nab, je odgovoril Harbert. Obrniva želvo na hrbet, pa ne bo mogla več bežati. Vzemite svoj drog in napravita Plazivka se je skrila v svoje ščitovje, ko je zaslutila nevarnost. Ni ji bilo videti ne nog ne glave in obležala je nepremična kakor kamen.

Harbert in Nab sta postavila palici pod trebuh živali in s skupnimi močmi toda ne brez težave sta jo vrgla na hrbet. Zelva je bila tri čevlje dolga in je tehtala kake štiri funte.

«Imenitno, je vzkliknil veselo Pencroff; to bo Pencroff vesel!»

Gotovo je bilo, da se bo Pencroff razveselil želve, zakaj njeno meso je prava sladčina. Ujeta žival je pokazala iz svoje koščne lupine majhno, ploščato glavo, ki je bila proti notranjosti zelo široka.

«Kaj naj napraviva zdaj s to čudno divjačino? je vprašal Nab. Do granitne hiše je ne bova vlekla?

Tu jo Pustiva, saj se itak ne more okrniti, a pozneje pridemo ponjo z vozom. — Dobro.»